

SPECIALIZACIJA MEDICINE DELA, PROMETA IN ŠPORTA

Spremembe v družbi, ki močno posegajo na področja zahtev in obremenitev pri delu, v prometu in športu, terjajo prenovljen program specializacije medicine dela, prometa in športa. S prenovljenim programom želimo izobraziti strokovnjake, ki bodo sposobni slediti interesom spreminjajoče se družbe in se odzivati na njene zahteve in potrebe.

Program specializacije (učni cilji) je razdeljen v 13 sklopov, ki povzemajo specifičnosti slovenske medicine dela, prometa in športa in evropskega kurikuluma.

1. Predstavitev specializacije

1.1. Naziv specializacije: medicina dela, prometa in športa

1.2. Specialistični naziv: specialist medicine dela, prometa in športa

1.3. Opredelitev stroke:

Specializacija medicine dela, prometa in športa je primarna specializacija, ki se osredotoča na celovito zdravstveno varstvo delavcev, udeležencev v prometu in športnikov. Je specialnost, ki se interdisciplinarno povezuje z ostalimi specialisti medicinskih strok in nemedicinskimi strokami. Izvaja se v specialističnih ambulantah medicine dela, prometa in športa in na različnih delovnih mestih.

Specialist medicine dela, prometa in športa je strokovnjak, ki skrbi za preventivno zdravstveno varstvo zaposlenih, športnikov in udeležencev v cestnem, železniškem, pomorskem in letalskem prometu. Pri svojem delu se povezuje s kadrovskimi delavci, delodajalci, strokovnimi sodelavci varstva pri delu, inšpekcijskimi organi, ki izvajajo nadzor nad področjem varstva in zdravja pri delu ter organi invalidskega in zdravstvenega zavarovanja.

Specialist medicine dela, prometa in športa odvisno od dejavnosti delodajalca ter vrste in stopnje tveganj za nastanek nezgod pri delu, poklicnih bolezni in bolezni, povezanih z delom delavcev opravlja naslednje naloge: sodeluje pri izdelavi strokovnih podlag za izjavo o varnosti, izvaja zdravstvene preglede delavcev, seznanja delavce s tveganji, povezanimi z njihovim delovnim mestom in delovnim okoljem, spremlja in analizira stanje v zvezi s poklicnimi boleznimi ter boleznimi, povezanimi z delom, ter odkriva vzroke; pripravlja poročila za delodajalce glede na ugotovitve iz analiz zdravstvenega stanja delavcev, ugotovljenega na zdravstvenih pregledih, sodeluje v procesu poklicne rehabilitacije ter svetuje pri izbiri drugega ustreznega dela; z delodajalcem sodeluje pri izdelavi programov promocije zdravja pri delu in pripravi načrta za organizacijo prve pomoči na delovnem mestu in načrta za primer masovne nesreče kemijske narave.

1.4. Ocena obsega specialistične mreže:

1.4.1. Koliko specialistov bomo potrebovali v Sloveniji?

Ocenjujemo, da je potrebno 250-300 specialistov medicine dela, prometa in športa.

1.4.2. Koliko specializantov na leto bo pričelo specializacijo?

10-15 (+ 2 v primeru izrednih potreb MORS, MNZ, KIMDPŠ, URI Soča)

1.4.3. Koliko specialistov bo primernih za priznanje naslova iz dela?

Nič.

1.4.4. Koliko ustanov bo izpolnjevalo akreditacijske kriterije; polne/delne?

Polne: trenutno pooblašene (dodatna mesta za inštitucije, ki bodo izpolnjevale kriterije)

1.4.5. Ali bo potrebno usposabljanje v tujini?

Ne. Možnost je v izbirnem delu.

1.4.6. Je specializacija na seznamu v Prilogi 2 Direktive 2005/36/EU?

Da

1.4.7. Je specializacija prisotna vsaj v šestih državah EU?

Da. V vseh.

1.4.8. Ali obstaja ETR za predlagano specializacijo?

Da, dostopen na https://www.uems.eu/data/assets/pdf_file/0005/44429/UEMS-2013.19-European-Training-Requirements-Occupational-Medicine.pdf

1.4.9. Je bila predlagana specializacija združena ali razdružena z drugo?

Ne.

1.4.10. Trajanje specializacije in kroženj;

Najkrajše trajanje specializacije po Direktivi 2005/36/ES?

4 leta

Trajanje specializacije v Sloveniji?

4 leta

Izpolnjuje pogoje po 16.členu ZZdrS?

Da.

Je vsaj 6 mesecev specializacije izbirnih?

Da, v četrtem letu specializacije.

8. VSEBINA SPECIALIZACIJE MEDICINE DELA, PROMETA IN ŠPORTA

8. 1. Opis specializacije

Specializacija medicine dela, prometa in športa je primarna specializacija, ki se osredotoča na celovito zdravstveno varstvo delavcev, udeležencev v prometu in športnikov. Je specialnost, ki se interdisciplinarno povezuje z ostalimi specialisti medicinskih strok in nemedicinskimi strokami. Izvaja se v specialističnih ambulantah medicine dela, prometa in športa in na različnih delovnih mestih.

2. Učni cilji

Učni cilji specializacije medicine dela, prometa in športa so razdeljeni v 13 sklopov, ki povzemajo specifičnosti slovenske medicine dela, prometa in športa in so skladni z evropskim kurikulumom in ETR (European training requirements) za področje medicine dela. Sklopi med seboj niso strogo ločeni ampak se prepletajo in dopolnjujejo. Tekom usposabljanja specializant večkrat prehaja med različnimi sklopi in pooblaščenimi izvajalci teh sklopov in na ta način nadgrajuje znanje, veščine in stopnjo kompetenc.

Učni cilji, ki so ključni za uspešno delo specialista medicine dela, prometa in športa so razdeljeni v več domen:

- Prepoznavanje, ocenjevanje in zdravstveni nadzor nad tveganji na delovnem mestu
- Odkrivanje in preprečevanje poklicnih bolezni in bolezni v zvezi z delom
- Ocenjevanje in vzdrževanje delazmožnosti
- Vračanje na delo in poklicna rehabilitacija
- Promocija zdravja pri delu
- Ocenjevanje zdravstvene zmožnosti udeležencev v prometu
- Odkrivanje dejavnikov tveganja, zgodnjih zdravstvenih sprememb in okvar športnikov in ocenjevanje zdravstvene zmožnosti za ukvarjanje z določeno športno panogo

Nabor učnih ciljev, ki jih specializant tekom specializacije mora osvojiti in samostojno predstaviti je podan v Prilogi 1.

3. Program posameznih kroženj

Specializacija medicine dela, prometa in športa traja 4 leta oz. 48 mesecev, od tega je v zadnjem letu 6 mesecev izbirnih.

Program specializacije je razdeljen v:

Uvod v specializacijo

Klinični del (specifične funkcionalne preiskave in kroženje iz obveznih specialističnih področij, in medicine dela, prometa in športa)

Izbirni del specializacije:

- Posamezno področje ali kombinacija dveh področij (toksikologija in patologija dela, fiziologija dela in ergonomija, medicina prometa, medicina športa, poklicna rehabilitacija, promocija zdravja pri delu, epidemiologija) v skupnem trajanju 6 mesecev, vsako izbrano področje najmanj 3 mesece

Seznam in dolžina posameznih kroženj celotnega programa specializacije je zapisana v Tabeli 1, izbirnega dela specializacije v Tabeli 2.

Tabela 1. Seznam in dolžina posameznih kroženj

SKLOP	NAZIV KROŽENJA	MESECI	DELOVNA ENOTA/POD-ENOTA KROŽENJA
1	Uvod v MDPŠ	3	Ambulanta MDPŠ
2	Kardiologija	1	Kardiološka ambulanta, laboratorij za funkcionalno diagnostiko, CEM, UZ
2	Pulmologija z alergologijo	1	Pulmološko alergološka ambulanta
2	Dermatologija	1	Ambulanta za poklicne bolezni kože
2	Nevrologija	1	Nevrološka ambulanta in funkcionalna diagnostika EMG, EEG, polisomnografija
2	Psihiatrija in psihologija	2	Oddelek za zdravljenje odvisnosti Psihiatrična ambulanta Psihološka ambulanta
2	Oftalmologija	1	Oftalmološka ambulanta in funkcionalna diagnostika
2	ORL	1	Avdiološko - vestibuloška ambulanta in funkcionalna diagnostika
2	Ortopedska kirurgija	1	Ortopedska ambulanta
2	Fizikalna medicina in rehabilitacija	1	Ambulanta za FRM
2	Poklicne bolezni in bolezni v zvezi z delom	MODUL + 3	Center za medicino dela in prometa KIMDPŠ Ambulanta MDPŠ
3	Ocenjevanje DZ in ocena invalidnosti	4	Center za medicino dela in prometa KIMDPŠ Ambulanta MDPŠ
3	Poklicna rehabilitacija	MODUL + 2	Center za poklicno rehabilitacijo URI Soča
4	Ekologija delovnega okolja	MODUL +1	Center za meritve delovnega okolja ZVD
4	Ocenjevanje tveganj na delovnem mestu	2	Center za medicino dela KIMDPŠ Ambulanta MDPŠ
4	Fiziologija in ergonomija dela	MODUL + 2	Center za medicino dela in prometa KIMDPŠ Ambulanta MDPŠ
4	Poklicna toksikologija	1	Center za medicino dela in prometa KIMDPŠ
4	Psihologija dela	MODUL	
5	Medicina prometa	MODUL + 1	Pooblaščen izvajalec kontrolnih pregledov voznikov
6	Medicina športa	MODUL + 3	Center za medicino športa KIMDPŠ Center za medicino športa
7	Katastrofna medicina	MODUL	
8	Promocija zdravja pri delu	MODUL + 1	Center za promocijo zdravja KIMDPŠ Ambulanta MDPŠ
9	Management in kakovost v MDPŠ	MODUL	
10	Etika in profesionalizem v MDPŠ	MODUL	

11	Poklicna in okoljska epidemiologija ¹	MODUL + 1	Center za medicino dela in prometa KIMDPŠ
12	Uvod v raziskovalno delo ²	2	Center za medicino dela in prometa KIMDPŠ Ambulanta MDPŠ
13	Izbirni del	6	Ambulanta MDPŠ, CMŠ, KIMDPŠ, CPR, fakultativno tujina ³
	SKUPAJ	42	+ 1 M dopusta na leto + 2 M študijski dopust

Izbirni del specializacije

Specializant svoje znanje usmerja v tisto ožje področje medicine dela, prometa in športa, ki ga bo pri svojem delu najbolj potreboval. Iz izbranega področja mora specializant pripraviti specialistično nalogo. Ta del specializacije na predlog glavnega mentorja lahko poteka tudi v tujini. Predlog usmerjenega študija pripravi specializant in glavni mentor, potrdi pa nacionalni koordinator najpozneje do začetka 4. leta specializacije.

Tabela 2. Izbirni del specializacije – 4. leto:

NAZIV KROŽENJA	MESECI	DELOVNA ENOTA/POD-ENOTA KROŽENJA
toksikologija in patologija dela fiziologija dela in ergonomija medicina prometa medicina športa poklicna rehabilitacija promocija zdravja pri delu epidemiologija	6 (eno področje) 2x3 (dve področji)	Center za medicino dela, prometa in športa KIMDPŠ Ambulanta medicine dela, prometa in športa Center za poklicno rehabilitacijo URI Soča Center za medicino dela Center za medicino prometa Center za medicino športa Pooblaščen ambulanta za letalsko medicino Pooblaščen ambulanta za železničarje Pooblaščen ambulanta za pomorsko medicino Ambulanta za voznike s posebnimi potrebami Pooblaščen center za promocijo zdravja NIJZ Druge ustrezno akreditirane organizacije Tujina

V učnih ciljih so identificirane specifične kompetence in seznam obveznih praktičnih posegov in veščin, katere mora specializant osvojiti na posameznih oddelkih (Priloga 2).

Priloga 2 s specifičnimi učnimi cilji na posameznih kroženjih je osnova Predstavitvenega e-sporočila, ki ga glavni mentor ob začetku kroženja pošlje predstojniku oddelka ali neposrednem mentorju v vednost. Predlagana oblika predstavitvenega e - sporočila je v Prilogi 3.

Program specializacije vsebuje tudi modularni način izobraževanja v obliki enotedenskega strukturiranega pouka, delavnic in praktičnih vaj, ki vsebinsko sledijo izpopolnjevanju veščin

¹ Vrednotenje literature

² Pisanje specialistične naloge

³ Odvisno od izbranega izbirnega dela

in kompetenc specializanta (Tabela 3). Posamezni moduli se glede na namen in cilj usposabljanja lahko združujejo. Modul se zaključi z kolokvijem.

Moduli so organizirani na način, da imajo specializanti med trajanjem specializacije najmanj dvakrat možnost udeležbe na posameznem modulu.

Tabela 3. Seznam modulov, ocenjeno število ur in način preverjanja znanja

MODUL⁴	PREVERJANJE
Poklicne bolezni in bolezni v zvezi z delom 1, 2	KOLOKVIJ
Ergonomija in fiziologija dela	KOLOKVIJ
Ocenjevanje tveganj na delovnem mestu Higiena dela – ekologija delovnega okolja	KOLOKVIJ
Poklicna toksikologija Katastrofna medicina	KOLOKVIJ
Psihologija dela	KOLOKVIJ
Epidemiologija (poklicna in okoljska epidemiologija) Uvod v raziskovalno delo (vaje)	KOLOKVIJ
Promocija zdravja pri delu in komunikacija Management, kakovost, etika in profesionalizem	KOLOKVIJ
Medicina prometa	KOLOKVIJ
Poklicna rehabilitacija	KOLOKVIJ
Medicina športa	KOLOKVIJ

Priporočena dodatna strokovna izobraževanja v času specializacije:

Priporočeni tečaji:

Toksikologija

Usposabljanje za ukrepanje služb NMP v kemijskih nesrečah, Sekcija MRMI Slovenija pri SZD

Tečaj za predavatelje prve pomoči

Drugi tečaji v skladu s priporočenimi veščinami in znanji področja

Strokovna srečanja:

Sušnikovi dnevi

Strokovna srečanja v organizaciji Združenja MDPŠ

Torkova predavanja KIMDPŠ

Srečanja mreže za promocijo zdravja pri delu

Kemijska varnost

Toksikologija

Izobraževanja Sekcije športnih kardiologov

Strokovna predavanja URI Soča iz področja medicine dela, prometa in športa

Kongres medicinskih izvedencev

⁴ Pred začetkom modula dobijo udeleženci gradivo

Druga strokovna srečanja v skladu s priporočenimi veščinami in znanji področja

3.1. Urnik specializacije

Specializacija se začne z uvodom v medicino dela, prometa in športa v »**matični ambulanti**« pri glavnem mentorju v ambulanti medicine dela, prometa in športa v kateri je ta redno zaposlen, ali v pooblaščenih ambulanti medicine dela, prometa in športa, ki jo, po dogovoru s specializantom, predlaga glavni mentor (GM). V tej ambulanti specializant lahko nadaljuje tudi klinični del medicine dela, prometa in športa.

Matična ambulanta je akreditirana ambulanta medicine dela, prometa in športa, ki izpolnjuje vse pogoje za pooblaščenega izvajalca. Na predlog glavnega mentorja in s soglasjem nacionalnega koordinatorja specializant v teku specializacije lahko tudi zamenja »matično ambulanto« v kolikor to omogočajo kapacitete pooblaščenega izvajalca.

Klinični del specializacije v prvi polovici specializacije predstavlja kroženje v specialističnih ambulantah po izbranih kliničnih področjih, v drugi polovici pa v akreditiranih specialističnih ambulantah medicine dela, prometa in športa.

Specializant je pred začetkom kroženja o svoji udeležbi na obveznih usposabljanjih (moduli, vaje in udeležba na posebni zdravstveni komisiji) dolžan obvestiti neposrednega mentorja, da ta kroženje prilagodi načrtovani odsotnosti specializanta.

Udeležba na priporočenih strokovnih izobraževanjih se uredi po predhodnem dogovoru in s soglasjem neposrednega mentorja v času kroženja.

V času kroženja v specialističnih ambulantah, kjer se kroži najmanj 1 mesec, specializant ohranja reden stik s svojim glavnim mentorjem in »matično« ambulanto medicine dela, prometa in športa na način, da enkrat tedensko dela v »matični« ambulanti z glavnim mentorjem ali neposrednim mentorjem po izbiri glavnega mentorja.

Del kroženja se lahko izvaja tudi v tujini. Vloge za kroženje v tujini se obravnavajo individualno. Kroženje v tujini je omejeno na 1 leto in se lahko izvede v okviru obveznega ali izbirnega dela specializacije.

4. Upravljanje/organizacija specializacije

Dejavnost medicine dela, prometa in športa je edina med specialnostmi, ki je v večini izločena iz sistema javne zdravstvene mreže. To dejstvo vpliva na delo specialistov in tudi izvajanje specializacije, ki se delno opravlja izven javnih zdravstvenih zavodov.

Upravljanje s potekom in nadzorom kakovosti specializacije poteka skladno z zahtevami ZZS. Za upravljanje specializacije so še posebej pomembni aspekti:

- redno in intenzivno sodelovanje med specializantom in glavnim mentorjem
- zgodnje poročanje specializantov o težavah pri izvajanju programa specializacije

- zgodnje poročanje neposrednih in glavnih mentorjev o težavah pri izvajanju programa specializacije
- zgodnje poročanje glavnih mentorjev o neizpolnjevanju obveznosti specializanta med kroženjem (upoštevanje rokov za izvedbo obveznih aktivnosti kot so kolokviji, pisni izdelki)
- dosledno in vestno opravljanje letnih pogovorov in analiza le-teh
- število/delež posegov, ki jih specializanti opravijo na posameznem kroženju (redni vnosi v E-list in potrditve opravljenih kroženj in nalog v E-listu)
- doslednost opravljanja povratnih informacij o doseženih učnih ciljih po vsakem kroženju
- analiza rezultatov evalvacije kroženj specializantov
- analiza rezultatov ocen modulov s strani specializantov

Poglavitni način spremljanja kvalitete specializacije je analiza, ki jo opravi NK in na podlagi katere predlaga ukrepe. Enkrat letno NK in njegov namestnik opravita analizo poteka specializacije. Analiza naj vsebuje:

- osnovno statistiko (specializanti, mentorji)
- analizo ocen oddelkov, podanih s strani specializantov
- pregled in analizo težav, ki se pojavljajo med kroženji specializantov ter predlagane ukrepe
- pregled ukrepov in načrtov upravljanja specializacije za naslednje leto
- razno

Pri nadzoru kakovosti poteka specializacije se NK za kvalitativne aspekte obrne na nadzornika kakovosti (NQ).

Za imenovanje NK, GM in NM veljajo splošna aktualna določila pravilnika, ki ureja specializacije zdravnikov.

Specializacija medicine dela, prometa in športa zaradi svoje specifičnosti terja nekaj izjem:

- kroženje poteka v ustanovah, ki niso v javni zdravstveni mreži
- razen praktičnega dela v ambulanti ob neposrednem nadzoru mentorja, kroženje poteka tudi na različnih deloviščih v podjetjih, kjer se izvajajo merske analize
- specializant mora biti več pri pripravi analiz, poročil in načrtov za delodajalca. Ta oblika usposabljanja ne poteka v ambulanti in ne zahteva neposredno prisotnost mentorja.

Zaradi specifičnosti specializacije je za učinkovito izvedbo specializacije potrebno omogočiti kroženje v ne-zdravstvenih ustanovah.

5. Načrt preverjanja znanja in veščin ter napredovanje specializanta

Preverjanje napredovanja specializanta poteka ves čas specializacije s stalnim nadzorom dela s strani mentorjev in občasnim preverjanjem znanja v obliki opravljenih kolokvijev. Način preverjanja znanja po opravljenem modulu oz. način opravljanja kolokvijev določi nosilec usposabljanja (modula) na začetku usposabljanja.

Pred začetkom specializacije specializant in glavni mentor izdelata osebni načrt izobraževanja specializanta, ki je osnova za spremljanje napredovanja specializanta.

Pogoj za nadaljevanje v naslednje leto specializacije so uspešno opravljeni kolokviji in ugodna vsakoletna ocena glavnega mentorja. Izpolnitev vseh formalnih preverjanj se vpisuje v E-list specializanta.

5.1. Preverjanje znanja

Vsak specializant ima svoj E-list v katerega vpisuje opravljene posege (ki jih ni v E-listu) ter svoje strokovne, pedagoške in raziskovalne prispevke in udeležbo na strokovnih srečanjih. E-list specializanta vsebuje nabor predpisanih posegov in veščin (in za to potrebne kompetence) ter obveznih kolokvijev in pisnih izdelkov.

Kandidat napreduje z osvajanjem predpisanih kompetenc, kolokvijev in pisnih izdelkov. Kompetence se delijo v teoretične in klinične kompetence. Za vsako področje so določene štiri stopnje kompetenc, kot sledi.

Teoretične kompetence

- TK1** Pozna obravnavano področje na splošno
- TK2** Pozna osnove obravnavanega področja
- TK3** Pozna temeljne in pomembne podatke iz obravnavanega področja
- TK4** Pozna področje natančno in poglobljeno

Klinične kompetence:

- KK1** Pozna postopek pregleda, preiskave in osnovno interpretacijo potrebno za delo v MDPŠ
- KK2** Ob nadzoru in pomoči mentorja opravi pregled, določi, opravi in vrednoti preiskave v MDPŠ. Pozna svoje omejitve in se zaveda, kdaj mora kontaktirati nadzornega mentorja za nasvet in pomoč.
- KK3** Večinoma brez prisotnosti nadzornega mentorja opravi celoten pregled. Občasno še potrebuje nasvet nadzornega mentorja, vendar ne pomoč pri sami izvedbi pregleda. Prepozna in pravilno ovrednoti morebitne težave. Prepozna kdaj potrebuje dodatno pomoč
- KK4** Samostojno obravnava in zaključuje klinične primere brez prisotnosti nadzornega mentorja. Dodatno pomoč potrebuje le izjemoma.

5.1.1. Načini preverjanja znanja

Individualni redni nadzor mentorjev

Spremljanje napredovanja in usposobljenosti specializanta se izvaja sproti, kot neposredni, vsakodnevni nadzor mentorjev v pooblaščenih ustanovah in posredni, občasni nadzor glavnega mentorja. Glavni mentor izvaja nadzor specializanta v obliki formalnih in neformalnih

razgovorov najmanj vsake tri mesece. Prvo formalno ocenjevanje specializanta glavni mentor izvede po šestih mesecih specializacije. Obvezen formalni način preverjanja napredovanja specializanta je redni letni razgovor specializanta z glavnim mentorjem. Specializanta individualno ocenjujejo tudi strokovni sodelavci na modulih.

Naloga mentorja je, da redno preverja napredovanje specializanta in svoje mnenje sproti zapisuje v E-list specializanta. Največji del preverjanja poteka na individualen način, v obliki pogovora in odziva oz. povratnih informacij.

Namen sprotnega preverjanja je:

- preverjanje doseganja učnih ciljev in pravočasno odpravljanje zastojev pri doseganju le teh,
- usmerjanje specializanta pri učenju,
- razvrščanje na opravljanje del in nalog glede na stopnjo usposobljenosti,
- razvrščanje na naslednjo stopnjo izobraževanja,
- preverjanje izpolnjevanja pogojev za pristop specialističnem izpitu.

Metode, ki jih mentorji pri preverjanju uporabljajo so: praktično delo, predstavitev kliničnih primerov, ustni zagovori, pisni testi, izdelava in predstavitev seminarских nalog in usmerjenih analiz, praktični prikaz veščin in izvedba predavanja za strokovno in ciljno populacijo (delavci, delodajalci).

Zaključno preverjanje pridobljenega znanja specializanta vključuje specialistični izpit, katerega del sta zagovor specialistične naloge in izpitne ekspertize.

Preverjanje mehkih veščin poteka v okviru rednega letnega pogovora z glavnim mentorjem in med usposabljanjem v okviru učnih ciljev (komunikacija management, kakovost, vodenje, etika, in profesionalizem).

Kolokviji

Obdobno preverjanje znanja (kolokviji) se izvaja po vsakem modulu. Preverjanje se izvede individualno ali skupinsko (demonstracije veščin, predstavitev seminarских nalog). Obliko preverjanja znanja pred začetkom modula določi nosilec usposabljanja in je lahko v obliki pisnega, praktičnega ali ustnega preverjanja znanja, ali pisnih izdelkov in projektnih nalog.

Napredovanje specializanta preveri glavni mentor ob obveznem letnem razgovoru. V kolikor ugotovi, da ne napreduje po predpisanem programu glavni mentor ravna v skladu s pravilnikom, ki ureja specializacije zdravnikov.

V četrtem letu specializacije lahko specializant pristopi k evropskem izpitu (UEMS-Occupational Medicine Appraisal). Uspešno opravljen evropski izpit se upošteva kot ustni del specialističnega izpita.

Obvezni letni razgovor

Celovito formalno preverjanje znanja, veščin, opravljenih nalog in odnosa do dela specializanta, se izvaja praviloma vsakih 12 mesecev. Glavni mentor enkrat letno s specializantom opravi redni letni razgovor v skladu s priporočili ZZS.

Razgovor vključuje sistematično preverjanje opravljenega dela in ocen znanja in kompetenc, pridobljenega v preteklem letu, preverjanje morebitnih težave pri izvedbi programa specializacije, oceno mehkih veščin ter načrt obveznosti in aktivnosti za prihodnje leto.

Poročilo preverjanja znanja z oceno ter poročilo o rednem letnem razgovoru mora glavni mentor poslati nacionalnemu koordinatorju specializacije.

Na podlagi izpolnjevanja celotnega programa usposabljanja in sprotnega ocenjevanja glavni mentor poda končno oceno, da je specializant dovolj usposobljen, da svoje znanje lahko predstavi na specialističnem izpitu.

Specialistični izpit

Po opravljenem predpisanem programu specializacije, doseženi stopnji zahtevanih kompetenc specializant pred izpitno komisijo opravlja specialistični izpit.

Specialistični izpit je sestavljen iz predstavitve specialistične naloge in ekspertize, ter ustnega preverjanja znanja. Izvede se v enem dnevu. Opravljen evropski izpit se prizna kot ustni del izpita.

Tričlansko izpitno komisijo določi zbornica, zapisnikarja pa določi predsednik izpitne komisije. Predsednik komisije in en član komisije sta specialista medicine dela, prometa in športa, en član komisije pa specialist javnega zdravja ali družinske medicine.

5.2 Zaključek specializacije

Glavni mentor ugotovi, da je usposabljanje specializanta končano, in da ta lahko pristopi k specialističnem izpitu potem, ko preveri skladnost opravljene specializacije s predpisanim programom specializacije, kakovost in število opravljenih pregledov/posegov, pisnih izdelkov in kolokvijev ter doseganje zahtevane stopnje teoretičnih in praktičnih kompetenc.

V primeru, da specializant ni osvojil predpisan program specializacije oz. ne dosega zahtevano raven kompetenc lahko glavni mentor predlaga podaljšanje specializacije.

V kolikor kandidat določenih kompetenc ali posegov med specializacijo ni mogel osvojiti, mu lahko glavni mentor predpiše alternativno pridobivanje predpisanega znanja v obliki dodatnih izobraževanj, tečajev ali priprave seminarjev.

Specializacija se konča s specialističnim izpitom.

8. Načrt preverjanja mehkih veščin

Mehke veščine specializant pridobiva tekom ambulantnega dela ter samorefleksije podprte s strani glavnega in neposrednih mentorjev (povratne informacije mentorjev, sodelavcev).

Preverjanje mehkih veščin se izvaja med modulom Komunikacija v medicini dela, prometa in športa.

7. Struktura letnega razgovora

Letni razgovor je redna letna obveznost specializanta in glavnega mentorja. Glavni mentor mora poročilo poslati nacionalnemu koordinatorju. Struktura letnega razgovora vsebuje poglavja, kot jih predvideva aktualni obrazec za vodenje letnega razgovora, ki ga predpiše ZZS. Ne glede na aktualni vodič mora letni razgovor vsebovati vsaj naslednja področja:

- pregled opravljenega dela v minulem letu
- analiza poročil neposrednih mentorjev
- specializantova ocena poteka specializacije: napredek, ocena neposrednih mentorjev in pooblaščenih ustanov, težave pri opravljanju specializacije
- načrt dela za naslednje delo: kroženje, strokovna srečanja, kolokviji, termini srečanj pri GM, vloga GM pri uresničevanju načrtov
- analiza morebitnih nevarnih dogodkov
- analiza povratnih informacij iz domene mehkih veščin.

8. Akreditacijski kriteriji

Pogoji za pridobivanje pooblastil za izvajanje programa specializacije se razlikujejo glede na obseg izvedbe programa specializacije.

Neposredni mentor je lahko samo redno in polno zaposlen specialist medicine dela, prometa in športa. Neposredni mentor ne more biti upokojeni ali pogodbeno zaposlen specialist medicine dela, prometa in športa.

Delovne enote kroženja, ob upoštevanju pogojev za pridobitev akreditacije, so navedene v Tabeli 5 za skupni del specializacije in Tabeli 6 za izbirni del specializacije.

Zahteve za podelitev akreditacij pooblaščenim izvajalcem so navedene v Prilogi 4.

Pooblaščeni izvajalci so kakršne koli spremembe od zapisanih pogojev v roku enega meseca dolžni sporočiti ZZS.

Tabela 5 Enote kroženja⁵

NAZIV KROŽENJA	MESECI ⁶	DELOVNA ENOTA/POD-ENOTA KROŽENJA Najdaljše trajanje kroženja
Uvod v medicino dela, prometa in športa	3	3 M Ustrezna ambulanta MDPŠ
Kardiologija	1	1 M Ustrezen laboratorij za funkcionalno diagnostiko kliničnega centra ali bolnišnice s samostojnim kardiološkim oddelkom
Pulmologija z alergologijo	1	1 M Ustrezna pulmološko alergološka ambulanta, KOPA Golnik, UKCL, UKCM

⁵ ob upoštevanju akreditacijskih pogojev

⁶ najdaljše obdobje kroženja

Dermatovenerologija	1	1 M Ustrezna ambulanta za poklicne bolezni kože kliničnega centra
Nevrologija	1	1 M Ustrezna nevrološka ambulanta in funkcionalna diagnostika UKCL, UKCM
Psihiatrija in psihologija	2	1 M Ustrezen oddelek za zdravljenje odvisnosti 1 M Ustrezne psihiatrične in psihološke ambulante UKCL, UKCM, PB Vojnik, PB Idrija, PB Ormož, PB Begunje
Oftalmologija	1	1 M Ustrezna oftalmološka ambulanta in funkcionalna diagnostika UKCL, UKCM
ORL	1	1 M Ustrezna avdiološko - vestibuloška ambulanta in funkcionalna diagnostika UKCL, UKCM
Ortopedska kirurgija	1	1 M Ustrezna ortopedska ambulanta UKCL, UKCM, Ortopedska bolnišnica Valdoltra oz. ortopedska ambulanta kateregakoli samostojnega oddelka za ortopedijo
Fizikalna medicina in rehabilitacija	1	1 M Ustrezna ambulanta za FRM UKCL, UKCM ali URI Soča
Poklicne bolezni in bolezni v zvezi z delom	3	3 M Center za medicino dela in prometa KIMDPŠ 1 M Ustrezna ambulanta MDPŠ
Ocenjevanje delazmožnosti in ocena invalidnosti	4	3 M Center za PB in ocenjevanje DZ KIMDPŠ 2 M Ustrezna ambulanta MDPŠ
Poklicna rehabilitacija	2	2 M Center za poklicno rehabilitacijo URI Soča
Ekologija delovnega okolja	1	1 M Center za medicino dela ZVD
Ocenjevanje tveganj na delovnem mestu	2	1 M Ustrezna ambulanta za MDPŠ 1 M Center za medicino dela KIMDPŠ
Fiziologija in ergonomija dela	2	2 M Center za ergonomijo in fiziologijo dela, KIMDPŠ 1 M URI Soča 1 M Ustrezna ambulanta za MDPŠ
Poklicna toksikologija	1	1 M Center za medicino dela in prometa KIMDPŠ
Medicina prometa	1	1 M Ustrezen pooblaščen izvajalec kontrolnih zdravstvenih pregledov
Medicina športa	3	3 M Center za medicino športa, KIMDPŠ 2 M Ustrezen enter za medicino športa
Promocija zdravja pri delu	1	1 M Center za promocijo zdravja, KIMDPŠ 1 M Ustrezna ambulanta za MDPŠ
Poklicna in okoljska epidemiologija	1	1 M Center za medicino dela in prometa KIMDPŠ
Uvod v raziskovalno delo ⁷	2	2 M Center za medicino dela in prometa KIMDPŠ 1 M Ustrezna ambulanta MDPŠ
Izbirni del	6	Odvisno od izbranega področja ⁸

Tabela 6. Izbirni usmerjeni del v 4. letu specializacije:

NAZIV KROŽENJA	MESECI	DELOVNA ENOTA/POD-ENOTA KROŽENJA Najdaljše trajanje kroženja
----------------	--------	---

⁷ pisanje specialistične naloge

⁸ tabela 6

toksikologija in patologija dela fiziologija dela in ergonomija medicina prometa medicina športa poklicna rehabilitacija promocija zdravja pri delu epidemiologija	3/6 ⁹	6 M Center za medicino dela, prometa in športa KIMDPŠ 6 M Center za promocijo zdravja KIMDPŠ 3 M Ustrezna ambulanta medicine dela, prometa in športa 6 M Center za poklicno rehabilitacijo URI Soča 3 M Ustrezen center za medicino športa 2 M Ustrezna pooblaščen ambulanta za letalsko medicino 2 M Ustrezna pooblaščen ambulanta za železničarske delavce 2 M Ustrezna pooblaščen ambulanta za pomorsko medicino 2 M Ustrezna ambulanta za voznike s posebnimi potrebami 2 M Ustrezni pooblaščen center za promocijo zdravja 2 M NIJZ 2 M Druge ustrezno akreditirane organizacije 3 M Tujina
--	------------------	--

7. Kriteriji vzdrževanja nivojev kompetentnosti (podaljšanje licence)

Za podaljšanje licence iz področja medicine dela, prometa in športa je potrebno zadostno število kreditnih točk, v skladu z veljavno zakonodajo.

7. Priloge

Priloga 1

Nabor učnih ciljev specializacije medicine dela, prometa in športa

Učni cilji so razdeljeni v 13 sklopov in so v največji možni meri usklajeni z ETR in Occupational medicine 2019.

Razlike izhajajo iz slovenske tradicije specializacije medicine dela, prometa in športa, ki ob preventivnem zdravstvenem varstvu delavcev izvaja tudi preventivno zdravstveno varstvo udeležencev v prometu in športnikov in dejstva, da je specializacija izven mreže javnega zdravstva.

1. Temeljna načela in uvod v medicino dela, prometa in športa

Cilj učnega sklopa je, da specializant spozna vlogo medicine dela, prometa in športa in ostalih služb pri upravljanju zdravja in varnosti pri delu v podjetjih in družbi in osnove dela v ambulanti medicine dela, prometa in športa.

Na koncu usposabljanja specializant:

- zna opredeliti pojem medicine dela, prometa in športa in njeno vlogo v družbi
- zna osnovne principe dela v medicini dela, prometa in športa («tehnica»)
- zna vlogo medicine dela v podjetjih in področja sodelovanja s službami za VZD
- pozna vlogo vladnih služb pri upravljanju VZD
- pozna vlogo in delovanje različnih služb za varnost in zdravje pri delu v podjetjih
- pozna nacionalni sistem zdravstvenega in invalidskega varstva zaposlenih

⁹ najkrajši / najdaljši čas kroženja

- pozna osnove mednarodnih sistemov zdravstvenega varstva zaposlenih
- pozna vlogo mednarodnih agencij za varnost in zdravje pri delu
- pozna zbirke podatkov s področja varnosti in zdravja pri delu, njihov namen in uporabo
- pozna obseg ambulantnega dela in računalniške programe v medicini dela, prometa in športa

2. Klinično delo

Cilj učnega sklopa je razvoj ključnih kliničnih kompetenc: pridobivanje osebne in poklicne anamneze; ocena in analiza funkcionalne okvare zdravja in povezovanje le-te in zdravstvenih kontraindikacij z zahtevami, obremenitvami in tveganji na delovnem mestu; ocenjevanje vpliva kroničnih bolezni in terapije na zmožnost za delo; prepoznavanje, diagnosticiranje in verifikacija poklicnih bolezni in bolezni v zvezi z delom.

Na koncu usposabljanja specializant zna:

- določiti funkcionalne preiskave in diagnostične postopke potrebne za oceno zmožnosti za delo
- prepoznati simptome bolezni, ki prispevajo k nastanku poklicne bolezni ali poškodbe pri delu
- povezovati akutne in kronične bolezni in stranske učinke zdravljenja in zdravil z zahtevami, obremenitvami in tveganji na delovnem mestu in njihov vpliv na delovno zmožnost
- zna indikacije za nadaljnje diagnostične preiskave in napotitve k ustreznim specialistom
- oceniti dejavnike tveganja na delovnem mestu, ki vplivajo na poslabšanje bolezni po kliničnih področjih in indicirati ustrezno omejitev v delovnem okolju
- dejavnike tveganja za nastanek poklicnih bolezni in bolezni v zvezi z delom ter simptome in znake poklicnih bolezni in bolezni v zvezi z delom
- pozna klinično pot in kriterije verifikacije poklicnih bolezni ter vodi in usmerja diagnostične postopke za verifikacijo poklicne bolezni.

3. Zmožnost za delo, poklicna rehabilitacija in ocena invalidnosti

Cilj učnega sklopa je razvoj veščin potrebnih za oceno zmožnosti za delo, presojanje o prilagoditvi delovnega okolja zaradi zdravstvenih razlogov in izdelavo načrta vračanja na delo, vključno s svetovanjem o možnostih predstavitve na invalidski komisiji s poudarkom na poklicni rehabilitaciji.

Na koncu usposabljanja specializant zna:

- oceniti zmožnost za delo in izpolnjevanje posebnih zdravstvenih zahtev za opravljanje dela
- ugotoviti funkcionalno stanje akutno ali kronično bolnega ali poškodovanega delavca, potrebo po nadaljnjem zdravljenju in ukrepih medicinske rehabilitacije
- oceniti pod kakšnimi pogoji in s kakšnimi prilagoditvami se oseba s funkcionalnimi omejitvami lahko vrne v delovni proces in priprava in predstavitev načrta vračanja na delovno mesto
- pripraviti delovno dokumentacijo za IK in podpreti predloge za vračanje na delo, ki so podlaga za oceno na invalidski komisiji s posebnim poudarkom na poklicni rehabilitaciji
- ugotoviti zdravstveno stanje voznika s posebnimi potrebami

- svetovati o možnostih znotraj pravice do poklicne rehabilitacije ob upoštevanju obremenitev delovnega okolja in funkcionalnega kliničnega stanja
- s pediatri svetovati v poklicnem usmerjanju otrok in mladostnikov
- se aktivno vključuje v zaposlovanje oseb z zdravstvenimi ovirami in težavami.

4. Prepoznavanje, ocenjevanje in nadzor nad tveganji na delovnem mestu

Cilj učnega sklopa je osvojitve znanj za ustrezno ovrednotenje zahtev, obremenitev in tveganj na delovnih mestih. Področje zajema znanja o ergonomiji in fiziologiji dela, ekologiji delovnega mesta in industrijski higieni, poklicni toksikologiji in zdravstvenem nadzoru izpostavljenih delavcev, psihologiji in organizaciji dela in upravljanja človeških virov. Sinteza vseh navedenih znanj je podlaga za oceno izpostavljenosti delavcev in vpliva na oceno delazmožnosti.

Na koncu usposabljanja specializant zna:

- izbrati in uporabiti različna orodja in analize za določanje izpostavljenosti in tveganj na delovnem mestu
- oceniti ekološke (fizikalne, kemične in biološke) in psihosocialne dejavnike tveganja na delovnem mestu in njihov vpliv na zdravje in delovno zmožnost
- določiti posebne zdravstvene zahteve za različna delovna mesta glede na zahteve, obremenitve in tveganja na delovnem mestu
- preventivne ukrepe za zmanjšanje izpostavljenosti in predpise, ki urejajo področje nadzora nad tveganji na delovnem mestu
- pozna efektorne in senzorne sisteme, njihov vpliv na delazmožnost in obremenjenost pri različnih vrstah dela ter sisteme adaptacije na okolje
- loči med spoznavno in efektorno ergonomijo in pozna osnovna načela ergonomije in ergonomske antropometrije
- razložiti področje poklicne in okoljske toksikologije in določati izpostavljenost pri delu s kemičnimi snovmi;
- razložiti toksikokinetiko, toksikodinamiko in škodljive učinke kemičnih snovi ter sočasni vpliv genetskih faktorjev na pojav bolezni;
- obrazložiti ekološki in biološki monitoring in pomen varnostnih listov;
- pozna osnovna orodja in načela ocenjevanja delazmožnosti in izpolnjevanja posebnih psiholoških zahtev in posebnosti psihologije prometa in športa
- pozna načela določanja psihičnih zahtev in psihičnih obremenitev pri delu
- pozna načine prilagajanja zunanjim zahtevam, obvladovanje stresa in ohranjanje razpoložljivosti.

5. Medicina prometa

Cilj učnega sklopa je razvoj znanj potrebnih za ocenjevanje zmožnosti za vožnjo voznikov I in II skupine, voznikov po odvzemu vozniškega dovoljenja in voznikov starostnikov. Specializanti se v tem sklopu seznanijo z ocenjevanjem sposobnosti vožnje voznikov s posebnimi potrebami in osnovami in specifikami železniškega prometa, letalskega prometa in pomorske medicine.

Na koncu usposabljanja specializant:

- osvoji zakonodajo s področja medicine prometa
- zna samostojno ocenjevati sposobnost kandidatov za vožnjo motornih vozil
- pozna delovanje pritožbenih organov
- pozna ocenjevanje sposobnosti voznikov s posebnimi potrebami
- pozna osnovne in načela ocenjevanja delazmožnosti v panogi železniškega in letalskega prometa ter pomorske medicine.

6. Medicina športa

Cilj učnega sklopa je razvoj znanj potrebnih za oceno zdravstvene zmožnosti za ukvarjanje z določeno športno panogo ob upoštevanju zahtev in obremenitev posameznih športnih panog ter odkrivanje dejavnikov tveganja, zgodnjih zdravstvenih sprememb in okvar športnikov.

Na koncu usposabljanja specializant:

- zna načela in cilje preventivnega zdravstvenega varstva športnikov
- pozna zahteve in obremenitve športnih panog
- prepoznava najpogostejša preobremenitvena stanja in poškodbe pri športnikih in pozna načine njihovega zdravljenja
- pozna principe rehabilitacije poškodovanih športnikov in kriterijev povratka v šport
- zna samostojno izvajati kardiopulmonalno obremenitveno testiranje
- opravlja preventivne zdravstvene preglede športnikov
- zna samostojno ocenjevati zdravstveno zmožnost športnikov.

7. Osnove katastrofne medicine

Cilj učnega sklopa je razvoj veščin potrebnih za podporo in svetovanje delodajalcem v primeru nepričakovanih dogodkov v podjetju (kot so poškodbe pri delu, nesreče, požari in eksplozije, uhajanje nevarnih snovi, epidemije nalezljivih bolezni) in naravnih nesreč, z namenom ohranjanja vitalnih delovnih procesov in temu podrejeno preusmerjanje ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu.

Na koncu usposabljanja specializant zna:

- razločevati vitalne in podporne delovne procese v podjetju
- identificirati nevarna dela in grozeče nevarnosti za zdravje zaposlenih in okoliških prebivalcev za primer nesreče v podjetju in predlagati ukrepe za zmanjšanje tveganja za nastanek nesreč
- identificirati nevarne kemične snovi v podjetju in njihove akutne in kronične učinke na zdravje zaposlenih
- nuditi strokovno podporo pri organizaciji prve pomoči za zaposlene s posebnim poudarkom na usmerjenih ukrepih prve pomoči glede na dejavnost
- nuditi strokovno podporo pri pripravi algoritma postopkov za primer katastrofalnega dogodka vključno z epidemijo nalezljivih bolezni
- nuditi strokovno podporo pri pripravi posebnih ukrepov za nudenje prve pomoči pri akutni izpostavljenosti kemičnim snovem in načrt poznega nadzora kroničnih učinkov izpostavljenih zaposlenih.

8. Promocija zdravja pri delu in komunikacija

Cilj učnega sklopa je razvoj veščin potrebnih za sodelovanje in svetovanje delodajalcem v programih promocije zdravja pri delu (PZD) in uspešno komunikacijo z različnimi deležniki v PZD.

Na koncu specializacije specializant:

- zna načela PZD in priporočila za učinkovitost preventivnih ukrepov za boljše zdravje pri delu
- zna metode promocije zdravja in preprečevanja bolezni v delovni populaciji ter organizacijo in vodenje projektov PZD
- zna pripraviti in predstaviti analizo kazalnikov zdravja in izbrati aktivnosti PZD ob upoštevanju kazalnikov zdravja in tveganj v zvezi z delom
- sodeluje pri organiziranju in vodenju projekta promocije zdravja pri delu
- evalvira in presoja učinkovitost programov PZD in njihov vpliv na delazmožnost
- pozna učinkovite metode učenja, priprave izobraževalnih projektov, osnov preverjanja prenosa znanja in evalvacije izobraževanja
- je sposoben izvesti krajša izobraževanja na področju varnosti in zdravja pri delu, v prometu in športu
- pozna teorijo in veščine prepričevalnega komuniciranja in principe upravljanja odnosov z javnostmi in komuniciranje s ključnimi javnostmi in mediji.

9. Management in kakovost v medicini dela, prometa in športa

Cilj učnega sklopa je razvoj veščin potrebnih za uspešno upravljanje in organizacijo dela v enotah medicine dela, prometa in športa, utemeljenih na principih dobre prakse in presoje kakovosti, kot so načrtovanje delovnih procesov, učinkovita in strokovna izvedba ter nadzor nad kakovostjo opravljenih storitev. Specializant razume načela programov za izboljšanje kakovosti in kako lahko ti programi pripomorejo k izboljšanju klinične prakse.

Na koncu usposabljanja specializant:

- pozna strukturo sistema zdravstvenega varstva, osnove managementa v zdravstvenem varstvu, vodenje človeških virov in finančni management
- razume pomen strokovne odličnosti in standardov kakovosti.

10. Etika in profesionalizem

Cilj učnega sklopa je razvoj veščin, ki temeljijo na stalnem strokovnem razvoju, načelih medicinske etike in deontologije in so potrebne za uspešno vodenje tima v enotah medicine dela, prometa in športa in delo v multidisciplinarnem timu z različnimi deležniki. Specializant kaže vodstvene sposobnosti pri skupinskem oz. multidisciplinarnem delu, organizira in načrtuje aktivnosti, prevzema vodilno vlogo pri soočanju s težkimi situacijami in se vede po načelih, ki jih okolica od zdravnika specialista pričakuje.

Na koncu usposabljanja specializant:

- pozna in uporablja načela medicinske etike in deontologije

- zna problem dvojne lojalnosti in mednarodni etični kodeks v medicini dela (ICOH code of ethics)
- pozna zakonske podlage in pravilnike, ki urejajo in vplivajo na delo specialista medicine dela, prometa in športa
- pozna izvedenstvo v medicini dela, prometa in športa
- razume različne vloge v multidisciplinarnem timu in sodelovanje z različnimi deležniki
- prikaže profesionalni odnos do sodelujočih v timu
- prikaže veščine vodenja in sprejemanja odločitev v delovnem / multidisciplinarnem timu.

11. Epidemiologija v medicini dela prometa in športa (poklicna in okoljska epidemiologija)

Glavni cilj učnega sklopa je specializante naučiti osnov vzročnega povezovanja med izpostavljenostjo in boleznijo, ter jih pri tem naučiti uporabiti temeljna biostatistična orodja. Drugi cilj je specializante naučiti osnov kritičnega vrednotenja znanstvene literature in pripraviti na cilju temelječ pisni izdelek.

Na koncu usposabljanja specializant

- razume osnove (poklicne) epidemiologije
- zna poiskati in kritično vrednotiti osnovno znanstveno literaturo
- zna vzročno povezovati med izpostavljenostjo na delovnem mestu v športu in prometu ter posledicami (boleznijo, simptomi, zmanjšano delazmožnostjo).

12. Raziskovalne metode

Cilj učnega sklopa je priprava načrta specialistične naloge. Specializant zna oblikovati raziskovalno vprašanje, izbrati tip študije in metodologijo in izdelati manj zahtevno raziskovalno delo.

Na koncu usposabljanja specializant

- zna oblikovati cilj specialistične naloge glede na izbrano temo
- zna izbrati tip študije, ki ga bo pripeljala do odgovora glede na postavljen cilj
- zna izbrati metodologijo za določen tip študije, ki bo odgovorila cilju
- zna izbrati ustrezne statistične metode glede na izbrani tip študije
- zna predvideti rezultate glede na postavljeni cilj in uporabljeno metodologijo
- zna kritično ovrednotiti rezultate
- zna predvideti diskusijo glede na pričakovane rezultate
- zna predvideti in komentirati pomanjkljivosti študije
- zna dosledno izdelati manj zahtevno raziskovalno delo oz. specialistično nalogo.

13. Izbirni usmerjeni študij

Cilj študija je poglobljen študij in pridobivanje specifičnih veščin in znanj iz področja katerega bo pri svojem prihodnjem delu specializant najbolj potreboval.

Na koncu specializacije specializant

- ima dodatna znanja iz izbranega področja medicine dela, prometa in športa:

- toksikologija in patologija dela
- fiziologija dela in ergonomija
- medicina prometa
- medicina športa
- poklicna rehabilitacija
- promocija zdravja pri delu
- epidemiologija.

Priloga 2

Specifični učni cilj po učnih sklopih

Spodaj našteti učni cilji so del celokupne zbirke učnih ciljev (silabus). Namen njihove opredelitve je olajšati pridobivanje specifičnih znanj v teku kroženja.

Specifične učne cilje smo po sklopih opredelili z zahtevanimi kompetencami, praktičnimi posegi, veščinami in obveznimi pisnimi izdelki.

Seznam specifičnih učnih ciljev je osnova predstavitvenega e-pisma, ki ga naj glavni mentor ob začetku kroženja pošlje predstojniku oddelka ali neposrednem mentorju v vednost. Seznam je tudi osnova za pogovor z neposrednim mentorjem po končanem kroženju in referenca uspešnosti kroženja in učnega procesa na dotičnem kroženju.

Število posegov, ki je navedeno je minimalno potrebno število, ki se mora opraviti do konca specializacije in ne predstavlja števila, ki se mora doseči na dotičnem kroženju.

Navedeno število naj služi kot orientir celokupnega potrebnega števila opravljenih posegov.

Seznam praktičnih posegov in veščin po učnih sklopih je zapisan v Tabeli 1.

Seznam obveznih pisnih izdelkov po učnih sklopih je zapisan v Tabeli 2.

1. Temeljna načela in uvod v medicino dela, prometa in športa

Praktične veščine in znanja: //

Pisni izdelki: //

Zahtevane kompetence:

Zna opredeliti pojem medicine dela prometa in športa in njeno vlogo v družbi	TK 4
Zna vlogo medicine dela v podjetjih in področja sodelovanja s službami za VZD	TK 4
Pozna vlogo vladnih služb pri upravljanju zdravja in varnosti pri delu	TK 3
Pozna vlogo in delovanje različnih služb za varnost in zdravje pri delu v podjetjih	TK 3
Pozna nacionalni sistem zdravstvenega in invalidskega varstva zaposlenih	TK 3
Pozna osnove mednarodnih sistemov zdravstvenega varstva zaposlenih	TK 2
Pozna vlogo mednarodnih agencij za varnost in zdravje pri delu	TK 2
Zna zbirke podatkov s področja varnosti in zdravja pri delu, njihov namen in uporabo	TK 4
Zna osnove dela v medicini dela, prometa in športa («tehnica»)	TK 4
Zna obseg ambulantnega dela v medicini dela, prometa in športa	KK 3
Zna računalniške programe v medicini dela in jih uporablja pri svojem delu	TK 3
Pozna osnove statistične obdelave podatkov s pomočjo standardnih računalniških programov	TK 2

2. Klinično delo

Praktične posegi in veščine: Tabela 1

Pisni izdelki: Tabela 2

Zahtevane kompetence po kliničnih področjih:

KARDIOLOGIJA

Poznavanje diagnostičnih in terapevtskih postopkov najpogostejših srčno-žilnih bolezni	TK 3
Povezovanje simptomov in znakov najpogostejših srčno-žilnih bolezni z zahtevami, obremenitvami in tveganji na delovnem mestu	KK 4
Poznavanje vpliva najpogostejših srčno-žilnih bolezni in terapije na delazmožnost	TK 4
Poznavanje vpliva najpogostejših srčno-žilnih bolezni in terapije na zmožnost vožnje	TK 4
Poznavanja dejavnikov tveganja v delovnem okolju, ki vplivajo na poslabšanje najpogostejših srčno-žilnih bolezni	TK 4
Poznavanje vpliva lokalnih vibracij na žilni sistem	TK 4
Poznavanje kardiotskičnih snovi v delovnem okolju in njihov vpliv na zdravje	TK 4
Izvedba, odčitavanje in interpretacija EKG	KK 4
Izvedba, odčitavanje in interpretacija spiroergometrije	KK 4
Odčitavanje, ocena in interpretacija aerobne kapacitete s pomočjo indirektnih testov	KK 3
Interpretacija izvidov kardioloških preiskav v postopkih MDPŠ	KK 4
Interpretacija kapilaroskopije, digitalne pletizmografije in termodermograma	KK 2
Ocenjevanje delazmožnosti bolnikov obolelih zaradi srčno žilnih bolezni	KK 4
Ocenjevanje delazmožnosti za delo z izoliranim dihalnim aparatom	KK 4
Ocena zmožnosti za vožnjo bolnikov obolelih za srčno-žilnimi boleznimi	KK 4
Poznavanje klinične poti in kriterijev verifikacije poklicnih bolezni zaradi izpostavljenosti lokalnim vibracijam	KK 4

PULMOLOGIJA Z ALERGOLOGIJO

Poznavanje diagnostičnih in terapevtskih postopkov najpogostejših bolezni dihal	TK 3
Povezovanje simptomov in znakov najpogostejših bolezni dihal z zahtevami, obremenitvami in tveganji na delovnem mestu	KK 4
Poznavanje vpliva najpogostejših bolezni dihal in terapije na delazmožnost	TK 4
Poznavanja dejavnikov tveganja v delovnem okolju, ki vplivajo na poslabšanje najpogostejših bolezni dihal	TK 4
Poznavanja dejavnikov tveganja v delovnem okolju, ki vplivajo na nastanek bolezni dihal (bolezni v zvezi z delom in poklicne bolezni)	TK 4
Poznavanje vpliva plina, pare, praha in aerosola na pljučno funkcijo	TK 3
Poznavanje alergogenih, dražečih in fibrogenih snovi v delovnem okolju in vpliv na dihal	TK 4
Izvedba, odčitavanje in interpretacija spirometrije	KK 4
Odčitavanje in interpretacija spirometrije z bronhodilatatorjem	KK 3
Izvedba, odčitavanje in interpretacija PEF metrije	KK 4
Interpretacija difuzijske kapacitete, NO	KK 2
Odčitavanje in Interpretacija provokacijskih testov (metaholinski test in intrakutani testi)	KK 3
Interpretacija izvidov radioloških slikovnih preiskav pri sumu na poklicno pneumokoniozo	KK 4
Interpretacija izvida bronhoskopije pljuč pri sumu na poklicno pnevmokoniozo	KK 4
Ocenjevanje delazmožnosti bolnikov obolelih zaradi bolezni dihal	KK 4
Poznavanje klinične poti in kriterijev verifikacije poklicnih bolezni dihal	KK 4

DERMATOLOGIJA

Poznavanje diagnostičnih in terapevtskih postopkov najpogostejših bolezni kože	TK 3
Povezovanje simptomov in znakov najpogostejših bolezni kože z zahtevami, obremenitvami in tveganji na delovnem mestu	KK 4
Poznavanje vpliva najpogostejših bolezni kože in terapije na delazmožnost	TK 4
Poznavanja dejavnikov tveganja v delovnem okolju, ki vplivajo na poslabšanje najpogostejših bolezni kože	TK 4
Poznavanja dejavnikov tveganja v delovnem okolju, ki vplivajo na nastanek bolezni kože (bolezni v zvezi z delom in poklicne bolezni)	TK 4
Poznavanje vpliva plina, pare, praha in aerosola na funkcijo dihal	TK 3
Poznavanje alergogenih in dražečih snovi v delovnem okolju in njihov vpliv na kožo	TK 4
Izvedba, odčitavanje in interpretacija epikutanega testiranja na standardne alergene	KK 1
Izvedba, odčitavanje in interpretacija epikutanega testiranja na alergene iz delovnega okolja	KK 1
Ocenjevanje delazmožnosti bolnikov obolelih zaradi bolezni kože	KK 4
Poznavanje klinične poti in kriterijev verifikacije poklicnih bolezni kože	KK 4

NEVROLOGIJA

Poznavanje diagnostičnih in terapevtskih postopkov najpogostejših nevroloških bolezni	TK 3
Povezovanje simptomov in znakov najpogostejših nevroloških bolezni z zahtevami, obremenitvami in tveganji na delovnem mestu	KK 4
Poznavanje vpliva najpogostejših nevroloških bolezni in terapije na delazmožnost	TK 4
Poznavanje vpliva najpogostejših nevroloških bolezni in terapije na zmožnost vožnje	TK 4
Poznavanja dejavnikov tveganja v delovnem okolju, ki vplivajo na poslabšanje najpogostejših nevroloških bolezni	TK 4
Poznavanje dejavnikov tveganja v delovnem okolju, ki vplivajo na nastanek nevroloških simptomov in bolezni (bolezni v zvezi z delom in poklicne bolezni)	TK 4
Poznavanje nevrotoksičnih snovi v delovnem okolju, ki vplivajo na nastanek nevroloških simptomov in bolezni (bolezni v zvezi z delom in poklicne bolezni)	TK 4
Interpretira izvide nevroloških preiskav (EMG, EEG, polisomnografija) v postopkih MDPŠ	KK 2
Izvedba in interpretacija presejalnih vprašalnikov za sleep apnoe	KK 4
Ocenjevanje delazmožnosti bolnikov obolelih zaradi nevroloških bolezni	KK 4
Ocena zmožnosti za vožnjo bolnikov obolelih za nevrološkimi boleznimi	KK 4
Poznavanje klinične poti in kriterijev verifikacije poklicnih bolezni zaradi izpostavljenosti nevrotoksičnim snovem	KK 4

PSIHATRIJA

Poznavanje diagnostičnih in terapevtskih postopkov najpogostejših psihiatričnih bolezni	TK 2
Poznavanje diagnostičnih in terapevtskih postopkov pri boleznih odvisnosti	TK 3
Poznavanje psihoterapevtskih pristopov pri zdravljenju	TK 2
Povezovanje simptomov najpogostejših psihiatričnih bolezni z zahtevami, obremenitvami in tveganji na delovnem mestu	KK 4
Poznavanje dejavnikov tveganja v delovnem okolju, ki vplivajo na poslabšanje najpogostejših psihiatričnih bolezni in bolezni odvisnosti	TK 4
Poznavanje dejavnikov tveganja v delovnem okolju, ki vplivajo na nastanek duševnih motenj	TK 4
Poznavanje vpliva psihoaktivnih snovi (zdravila in prepovedane droge) na delazmožnost	TK 4
Ocenjevanje delazmožnosti in sposobnosti vožnje pri odvisnikih od prepovedanih drog	KK 4
Ocenjevanje delazmožnosti in sposobnosti vožnje pri obolelih zaradi psihiatričnih bolezni	KK 4

OFTALMOLGIJA

Poznavanje diagnostičnih in terapevtskih postopkov najpogostejših oftalmoloških bolezni	TK 3
Povezovanje simptomov in znakov najpogostejših oftalmoloških bolezni z zahtevami, obremenitvami in tveganji na delovnem mestu	KK 4
Poznavanje vpliva najpogostejših oftalmoloških bolezni in terapije na delazmožnost	TK 4
Poznavanje vpliva najpogostejših oftalmoloških bolezni in terapije na zmožnost vožnje	TK 4
Poznavanje vpliva funkcionalne okvare vida na delazmožnost in ocena delazmožnosti	KK 4
Poznavanje vpliva funkcionalne okvare vida na zmožnost vožnje in ocena zmožnosti vožnje	KK 4
Poznavanje dejavnikov tveganja v delovnem okolju, ki vplivajo na poslabšanje najpogostejših oftalmoloških bolezni	TK 4
Poznavanje dejavnikov tveganja v delovnem okolju, ki vplivajo na nastanek oftalmoloških bolezni (bolezni v zvezi z delom in poklicne bolezni)	TK 4
Odčitavanje in interpretacija funkcionalne diagnostike vida (vidna ostrina, globinski vid, mezoptični in kontrastni vid, bleščanje, perimetrija in ocena barvnega vida)	KK 4
Ocenjevanje delazmožnosti bolnikov obolelih zaradi oftalmoloških bolezni	KK 4
Ocena zmožnosti za vožnjo bolnikov obolelih zaradi oftalmoloških bolezni	KK 4
Poznavanje klinične poti in kriterijev verifikacije poklicnih bolezni očesa in adneksov	KK 4

OTORINOLARINGOLOGIJA

Poznavanje diagnostičnih in terapevtskih postopkov najpogostejših bolezni slušnega in ravnotežnega organa	TK 3
Pozna patofiziologijo poklicne okvare sluha in kriterije za delo v hrupu	TK 4
Povezovanje simptomov in znakov najpogostejših bolezni slušnega in ravnotežnega organa z zahtevami, obremenitvami in tveganji na delovnem mestu	KK 4
Poznavanje vpliva najpogostejših bolezni slušnega in ravnotežnega organa in terapije na delazmožnost	TK 4
Poznavanje vpliva najpogostejših bolezni slušnega in ravnotežnega organa in terapije na zmožnost vožnje	TK 4
Poznavanje vpliva funkcionalne okvare sluha in ravnotežja na delazmožnost	KK 4
Poznavanje vpliva funkcionalne okvare sluha in ravnotežja na zmožnost vožnje	KK 4
Poznavanje dejavnikov tveganja v delovnem okolju, ki vplivajo na poslabšanje najpogostejših bolezni slušnega in ravnotežnega organa	TK 4
Poznavanje dejavnikov tveganja v delovnem okolju, ki vplivajo na nastanek bolezni slušnega in ravnotežnega organa (bolezni v zvezi z delom in poklicne bolezni)	TK 4
Poznavanje ototoksičnih snovi v delovnem okolju, ki vplivajo na nastanek okvare sluha (bolezni v zvezi z delom in poklicne bolezni)	TK 4
Izvedba, odčitavanje in interpretacija audiograma	KK 4
Izvedba, odčitavanje in interpretacija vestibulograma	KK 4
Odčitavanje in interpretacija timpanograma	KK 3
Ocenjevanje delazmožnosti bolnikov obolelih zaradi bolezni slušnega in ravnotežnega organa	KK 4
Ocena zmožnosti za vožnjo bolnikov obolelih zaradi bolezni slušnega in ravnotežnega organa	KK 4
Poznavanje klinične poti in kriterijev verifikacije poklicne okvare sluha	KK 4

ORTOPEDSKA KIRURGIJA

Poznavanje diagnostičnih in terapevtskih postopkov najpogostejših bolezni gibal	TK 3
Poznavanje diagnostičnih in terapevtskih postopkov najpogostejših poškodb gibal	TK 3
Povezovanje simptomov bolezni gibal z zahtevami, obremenitvami in tveganji na del. mestu	KK 4
Poznavanje vpliva najpogostejših bolezni gibal in terapije na delazmožnost	TK 4
Poznavanje vpliva najpogostejših bolezni gibal in terapije na zmožnost vožnje	TK 4

Poznavanje dejavnikov tveganja v delovnem okolju, ki vplivajo na poslabšanje najpogostejših boleznih gibal	TK 4
Poznavanje dejavnikov tveganja v delovnem okolju, ki vplivajo na nastanek boleznih gibal (bolezni v zvezi z delom in poklicne bolezni)	TK 4
Ocenjevanje delazmožnosti bolnikov obolelih zaradi boleznih gibal	KK 4
Poznavanje klinične poti in kriterijev verifikacije poklicnih boleznih gibal	KK 4

FIZIKALNA MEDICINA IN REHABILITACIJA

Pregled in ocena funkcionalnega stanja gibal	KK 3
Poznavanje diagnostičnih in terapevtskih postopkov sindroma čezmerne obremenitve gibal	TK 3
Poznavanje diagnostičnih in terapevtskih postopkov degenerativnih okvar gibal	TK 3
Poznavanje diagnostičnih in terapevtskih postopkov pri kroničnem bolečinskem sindromu	TK 3
Poznavanje rehabilitacijskih postopkov poškodb gibal	TK 3
Poznavanje rehabilitacijskih postopkov poškodb glave	TK 3
Poznavanje vpliva funkcionalnih okvar gibal na delazmožnost in ocena delazmožnosti	KK 4
Poznavanje vpliva kronične bolečine na delazmožnost	KK 4
Ocenjevanje delazmožnosti bolnikov s kronično nerakavo bolečino	KK 4

ONKOLOGIJA

Poznavanje diagnostičnih in terapevtskih postopkov najpogostejših onkoloških boleznih	TK 3
Poznavanje vpliva onkoloških boleznih in terapije na delazmožnost	TK 3
Poznavanje dejavnikov tveganja v delovnem okolju, ki vplivajo na recidiv onkološke bolezni in/ ali poslabšanje funkcionalne okvare po preboleli onkološki bolezni	TK 3
Poznavanje kancerogeneze in imunologije tumorjev	TK 3
Poznavanje karcinogenih snovi na delovnem mestu	TK 4
Poznavanje specialne onkologije kot posledico poklicne izpostavljenosti	KK 4
Ocenjevanje delazmožnosti onkoloških bolnikov	KK 4
Poznavanje klinične poti in kriterijev verifikacije poklicnega raka	KK 4

REPRODUKTIVNA MEDICINA

Analizira škodljiv vpliv, tveganja v delovnem okolju na reproduktivni sistem ženske in moške delovne populacije	TK 3
Poveže vpliv mutagenih in teratogenih dejavnikov na okvare ploda	TK 3
Poveže mehanizem delovanja specifičnih dejavnikov tveganja za okvare ploda glede na gestacijsko starost ploda	TK 3

INFEKTOLOGIJA

Poznavanje diagnostičnih in terapevtskih postopkov najpogostejših nalezljivih boleznih	TK 3
Poznavanje vpliva nalezljivih boleznih in terapije na delazmožnost	TK 4
Poznavanje bioloških dejavnikov tveganja v delovnem okolju, ki povzročajo nalezljive bolezni	TK 4
Poznavanje drugih dejavnikov tveganja, ki vplivajo na pojav in širjenje nalezljivih boleznih v delovnem okolju	TK 4
Poznavanje in izvajanje profilakse infekcijskih boleznih (HIV, hepatitis A, B, KME, rabies, gripa..) in zakonodaje, ki ureja imuno- in kemoprofilakso	TK 4
Ocenjevanje delazmožnosti klicenoscev in bolnikov obolelih za nalezljivimi boleznimi	KK 4
Svetovanje glede tveganj, ki se pojavljajo v potovalni medicini	KK 3
Poznavanje klinične poti in kriterijev verifikacije poklicne bolezni zaradi izpostavljenosti biološkemu tveganju v delovnem okolju	KK 4

3. Zmožnost za delo, poklicna rehabilitacija in ocena invalidnosti

Praktične posegi in veščine: Tabela 1

Pisni izdelki: Tabela 2

Zahtevane kompetence:

Pridobivanje celovite osebne in delovne anamneze	KK 4
Določiti funkcionalne preiskave in diagnostične postopke potrebne za oceno delazmožnosti	KK 4
Sistematično ocenjevanje funkcionalnega kliničnega stanja delavca in zmožnosti za delo	KK 4
Znanje zdravstvenih kontraindikacij za delo	KK 4
Določanje prilagoditev delovnega okolja zaradi zdravstvenih razlogov	KK 4
Svetovanje delavcem in delodajalcem o možnostih poklicne rehabilitacije	KK 4
Določanje pogojev za vračanje v delovni proces delavca po bolniški odsotnosti	KK 4
Ocenjevanje potrebe po nadaljnjem zdravljenju in ukrepih medicinske rehabilitacije	KK 4
Upravljanje prilagoditev delovnega okolja	KK 4
Zna postopke ocene delazmožnosti v centru za poklicno rehabilitacijo	KK 3
Ocenjevanje delazmožnosti bolnikov s kroničnim bolečinskim sindromom	KK 4
Poznavanje vpliva funkcionalnih okvar gibal na zmožnost vožnje in ocena zmožnosti vožnje	KK 4
Izdelati in predstaviti načrt vračanja na delo	KK 3
Zna pripraviti delovno dokumentacijo za IK in podpreti predloge za vračanje na delo	KK 4
Sodeluje s pediatri pri poklicnem usmerjanju otrok, mladostnikov	KK 4
Poklicno svetuje študentom in ostalim zainteresiranim strankam (ZRSZ)	KK 4

4. Prepoznavanje, ocenjevanje in nadzor nad tveganji na delovnem mestu

Praktične posegi in veščine: Tabela 1

Pisni izdelki: Tabela 2

Zahtevane kompetence po področjih:

EKOLOGIJA DELOVNEGA OKOLJA IN OCENJEVANJE TVEGANJA

Izbira ustreznega pristopa k ocenjevanju tveganja, prednosti, slabosti in uporabna vrednost v različnih situacijah (okvirna analiza, ocenjevalna analiza, merska analiza, celovita analiza)	TK 4
Uporaba različnih orodij in analiz za določanje izpostavljenosti in tveganj na delovnem mestu	KK 4
Zna določiti posebne zdravstvene zahteve za različna delovna mesta glede in roke za izvedbo preventivnih zdravstvenih pregledov in zdravstvenega nadzora	KK 4
Zna preventivne ukrepe za zmanjšanje izpostavljenosti	KK 4
Mikroklima: pozna kriterije toplotnega okolja, orodja za ugotavljanje toplotnega okolja, ukrepe za zmanjšanje obremenitev in vpliv mikroklimatskih razmer na organizem	TK 3
Hrup: pozna mejne vrednosti, načine merjenja in ukrepe za varstvo pred hrupom ter vpliv na organizem	TK 3
Vibracije: pozna mejne vrednosti, načine merjenja in varovalne ukrepe ter vpliv na organizem	TK 3
Zaprašenosť: pozna mejne vrednosti, načine merjenja in varovalne ukrepe ter vpliv na organizem	TK 3
Osvetlitev: pozna osnovne fotometrične parametre in normative, načine merjenja in vpliv umetne in dnevne osvetlitve na organizem	TK 3
Ultrazvočno sevanje - zna opredeliti vrste, vplive na organizem, normative in varovalne ukrepe	TK 3
Neionizirajoča elektromagnetna polja in sevanja - pozna vrste, normative in varovalne ukrepe ter vpliv na organizem	TK 3
Ionizirajoča sevanja - pozna vrste, normative in varovalne ukrepe ter vpliv na organizem	TK 3
Plini, pare in aerosoli - pozna mejne vrednosti, načine merjenja, varovalne ukrepe in vpliv na organizem	TK 3
Biološke škodljivosti - pozna možne povzročitelje za različna delovna mesta, načine nadzora in varovalne ukrepe	TK 3

FIZIOLOGIJA IN ERGONOMIJA DELA

Zna efektorne (biomehanika, bioenergetika) in senzorne (vid, sluh, propriocepcija, ravnotežje) sisteme, njihov vpliv na zmožnost opravljanja dela in obremenjenost med različnimi vrstami dela	TK 4
Zna sisteme adaptacije na okolje (termoregulacija, delo na višini in v globini)	TK 4
Loči med spoznavno in izvajalsko ergonomijo in pozna koncepte	TK 4
Pozna antropometrične principe pri načrtovanju delovnih mest in delovne opreme	TK 4
Pozna osnovne antropometrične točke, biomehaniko sklepov, sklepne kote in gibe in mišično delo	KK 4
Loči med aerobnim in anaerobnim delom	TK 4
Zna ovrednotiti energijsko porabo pri delu	KK 4
Pozna orodja za ergonomsko oceno delovnega mesta (OWAS, RULA, REBA, Corlett.)	KK 4
Zna izbrati in izvesti mersko analizo in predlagati ergonomske ukrepe	KK 4
Zna izračunati obremenitev ledvene hrbtenice pri dvigovanju bremen	KK 4
Loči biomehaniko vleka in potiska	TK 4
Zna ergonomijo vidnih funkcij in določanje vidne ostrine glede na zahtevnost del	KK 4
Pozna fiziološke sisteme adaptacije na telesni napor	TK 4
Pozna fiziološke spremembe pri starejših delavcih	TK 4
Pozna ergonomske principe pri načrtovanju delovnih mest za starejše delavce	TK 4
Zna delovanje cirkadianega ritma pri ljudeh in vpliv na pripravljenost za delo	TK 4
Zna organizacijo delovnega časa v kontekstu ritma pripravljenosti za delo	TK 4
Zna opredeliti in zagovarjati pozitivne in negativne učinke na zdravje različnih delovnih urnikov	TK 4

POKLICNA TOKSIKOLOGIJA

Zna definirati pojma okoljske in poklicne toksikologije	TK 4
Pozna metode za ugotavljanje, ocenjevanje in nadzor ter preprečevanje okoljskih tveganj, ki izhajajo iz industrijskih delovnih procesov in drugih virov oz. dejavnosti.	TK 2
Razume osnove okoljske toksikologije in okoljskih onesnaževalcev in načela celovitega nadzorovanja onesnaževanja ter nadzora nad incidenti	TK 2
Pozna ustrezno pred industrijskim onesnaževanjem in	TK 2
Pozna mednarodne klasifikacije za nevarne snovi (npr. GHS, stavke H in P)	TK 3
Pozna osnove toksikokinetike in toksikodinamike	TK 3
Pozna osnove toksikologije in učinke na zdravje težkih kovin	TK 3
Pozna osnove toksikologije in učinke na zdravje plinov in par	TK 3
Pozna osnove toksikologije in učinke na zdravje organskih topil	TK 3
Pozna osnove toksikologije in učinke na zdravje pesticidov	TK 3
Pozna različne metode za ocenjevanje izpostavljenosti	TK 4
Zna opredeliti razlike med ekološkim in biološkim monitoringom	TK 4
Zna načrtovati odvzem bioloških materialov za biološki monitoring (čas, medij)	KK 4
Ustrezno validira rezultate biološkega monitoringa	KK 4
Pozna načine določanja sprememb genetskega materiala ter jih zna kritično ovrednotiti	TK 3
Pozna ukrepe za nudenje prve pomoči pri akutni izpostavljenosti kemičnim snovem	TK 3
Zna načrtovati zdravstveni nadzor izpostavljenih delavcev	TK 3
Zna načrtovati ukrepe za odpravo ali zmanjšanje izpostavljenosti kemičnim snovem	KK 3
Pozna zakonodajo s področja varovanja delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu	TK 3

PSIHOLOGIJA DELA

Pozna razliko med psihologijo dela in ostalimi vejami psihologije	TK 3
Pozna načela ocenjevanja delazmožnosti in izpolnjevanja posebnih psiholoških zahtev	TK 3

Pozna osnovna orodja (baterije), ki se uporabljajo za ocenjevanje delazmožnosti in izpolnjevanja posebnih psiholoških pogojev	TK 2
Pozna vpliv osebnih lastnosti in motivacije na delovno zmožnost	TK 3
Pozna načela določanja psihičnih zahtev in psihičnih obremenitev pri delu	KK 3
Pozna obrambne mehanizme na delovnih mestih (somatizacija, fluktuacija, beg v BS)	TK 3
Pozna posebnosti psihologije prometa in ocenjevanja starostnikov v prometu	TK 3
Pozna posebnosti psihologije športa	TK 3
Pozna načine prilagajanja zunanjim zahtevam, obvladovanje stresa in ohranjanje razpoložljivosti	TK 3
Pozna vzroke za stres na delovnem mestu in izgorelost	TK 3
Pozna ocenjevanje vpliva alkohola in drugih psihoaktivnih snovi na delazmožnost in varnost	TK 3
Pozna vpliv sposobnosti na učinkovitost in dejavnike, ki vplivajo na funkcijo	TK 3
Pozna vpliv ustrezne poklicne izbire za učinkovito funkcioniranje v delovnem okolju	TK 2

5. Medicina prometa

Praktične posegi in veščine: Tabela 1

Pisni izdelki: Tabela 2

Zahtevane kompetence:

Pozna zakonodajo na področju prometne varnosti v cestnem prometu	KK 4
Zna določiti obseg pregleda za kandidate / voznike prve in druge skupine	KK 4
Zna zdravstvene pogoje za voznike prve in druge skupine in oceniti vozniško sposobnost	KK 4
Pozna metode psihološkega ocenjevanja zmožnosti za vožnjo	TK 2
Samostojno interpretira izvide preiskav vida (ostrina vida, globinski vid, barvni vid, itd.)	KK 4
Zna absolutne in relativne kontraindikacije za prve in druge skupine voznike	KK 4
Zna oceniti vozniško sposobnost pri voznikih povratnikih po odvzemu dovoljenja zaradi vožnje pod vplivom alkohola in psihoaktivnih substanc	KK 4
Zna oceniti vozniške zmožnosti starejših voznikov	KK 4
Zna oceniti vozniške zmožnosti voznikov s posebnimi potrebami	KK 3
Interpretacija in vrednotenje rezultatov Mediatesterja	KK 2
Pozna osnove pravilnika Pravilnika o zdravstvenih pregledih železniških delavcev	TK 2
Pozna glavne zahteve, obremenitve in tveganja železniških delavcev in osnove ocenjevanja delazmožnosti železniških delavcev	TK 2
Pozna glavne zahteve, obremenitve in tveganja letalskega osebja	TK 2
Loči princip ocenjevanja delazmožnosti med skupinami glede na obremenitve in nivo zahtevane varnosti (razred 1, razred 2, kontrolorji letenja, itd.)	TK 2
Pozna princip ocenjevanja delazmožnosti - »1% rule«	TK 2
Seznanjen je z osnovami Pravilnika o zdravstvenih pregledih pomorščakov	TK 2
Pozna priporočila za ocenjevanje delazmožnosti pomorščakov	TK 2
Pozna glavne zahteve, obremenitve in tveganja zaposlenih v pomorskih dejavnostih	TK 2

6. Medicina športa

Praktične posegi in veščine: Tabela 1

Pisni izdelki: Tabela 2

Zahtevane kompetence:

Pozna zakonodajo na področju preventivnih pregledov športnikov	TK 2
Zna načela in cilje preventivnega zdravstvenega varstva športnikov	TK 3
Pozna anatomijo ter fiziologijo kostno-mišičnega sistema	KK 3

Zna zahteve in obremenitve športnih panog	TK 3
Opravi preventivni pregled športnika glede na športno panogo	KK 4
Ocenjevanje zdravstvene zmožnosti športnikov	KK 3
Poznavanje patologije kardiovaskularnega, pulmonalnega in drugih organskih sistemov.	KK 3
Poznavanje kriterijev in vrednotenje EKG v mirovanju pri športnikih	KK 4
Izvedba in interpretacija obremenitvenega testiranja	KK 4
Izvedba in interpretacija spirometrije	KK 4
Prepoznavna najpogostejša preobremenitvena stanja in poškodbe pri športnikih	KK 3
Pozna principe rehabilitacije poškodovanih športnikov in kriterijev povratka v šport	KK 2
Poznavanje razvojnih značilnosti športnika	TK 2
Zna pomen in specifičnost športno rekreativne aktivnosti	KK 4
Vpliv starosti in spremljajočih bolezni na športne aktivnosti	KK 3
Vrednotenje laboratorijskih preiskav v luči športne panoge	KK 3
Doping v športu	KK 3

7. Osnove katastrofne medicine

Praktične posegi in veščine: //

Pisni izdelki: Tabela 2

Zahtevane kompetence:

Identificirati nevarna dela in grozeče nevarnosti za zdravje zaposlenih in okoliških prebivalcev za primer nesreče v podjetju	KK 3
Identificirati nevarne kemične snovi v podjetju in njihove akutne in kronične učinke na zdravje zaposlenih	KK 3
Priprava ukrepov za nudenje prve pomoči pri akutni izpostavljenosti kemičnim snovem	KK 3
Priprava načrta poznega nadzora kroničnih učinkov izpostavljenih zaposlenih	KK 3
Strokovna podpora pri pripravi ukrepov prve pomoči za zaposlene s posebnim poudarkom na usmerjenih ukrepih prve pomoči glede na dejavnost	KK 3
Strokovna podpora pri pripravi algoritma postopkov za primer katastrofalnega dogodka vključno z epidemijo nalezljivih bolezni	KK 3

8. Promocija zdravja pri delu in komunikacija

Praktične posegi in veščine: Tabela 1

Pisni izdelki: Tabela 2

Zahtevane kompetence:

Zna narediti analizo zdravja delavcev v podjetju na podlagi izbranih kazalnikov zdravja,	KK 4
Na podlagi narejene analize zdravja, zna izbrati ukrepe, jih zagovarjati in implementirati ob pomoči skupine	KK 4
Zna pripraviti projektno nalogo o PZD v različnih organizacijah	KK 3
Zna koordinirati in voditi projekt PZD	KK 2
Zna spremljati rezultate izvajanega projekta, jih vrednotiti ter na podlagi analize pripraviti izboljšave	KK 3
Zna pripraviti in izvesti zdravstveno vzgojna predavanja, ki so del projekta PZD	KK 4

9. Management in kakovost v medicini dela, prometa in športa

Praktične posegi in veščine: Tabela 1

Pisni izdelki: //

Zahtevane kompetence:

Vodenje in upravljanje s človeškimi viri	TK 2
Organiziranje delovnega procesa in zagotavljanje ključnih virov za izvedbo dejavnosti	TK 3
Osnove managementa in poslovanja, struktura stroškov in prihodkov v delovni organizaciji	TK 2
Razumevanje vplivov slabega zdravja na poslovanje podjetja in pomen vlaganja v preventivo	TK 3
Poznavanje in uporaba kazalnikov kakovosti	TK 2

10. Etika in profesionalizem v medicini dela, prometa in športa

Praktične posegi in veščine: Tabela 1

Pisni izdelki: //

Zahtevane kompetence:

Razumevanje različnih vlog v multidisciplinarnem timu in sodelovanje z različnimi deležniki	TK 3
Profesionalni odnos do sodelujočih v timu in uporabnikov storitev	KK 4
Zna dokumentirati in pravilno hraniti občutljive podatke	KK 4
Pri podajanju informacij se drži načela varovanja osebnih podatkov	KK 4
Pozna načela Splošne uredbe EU o varstvu podatkov	TK 2
Pozna Zakon o pacientovih pravicah	TK 2
Pozna delovanje Informacijskega pooblaščenca	TK 2
Pozna zakonske podlage in pravilnike ki urejajo in vplivajo na delo specialista MDPŠ	TK 3
Pozna mednarodni etični kodeks v medicini dela (ICOH code of ethics)	TK 4
Pozna izvedenstvo v medicini dela, prometa in športa	TK 3
Zna in izvaja načela medicinske etike in deontologije	TK 4

11. Epidemiologija v medicini dela prometa in športa (poklicna in okoljska epidemiologija)

Praktične posegi in veščine: Tabela 1

Pisni izdelki: Tabela 2

Zahtevane kompetence:

Pozna osnovne biostatistične analize v epidemiologiji	TK 3
Zna kritično vrednotiti lažji znanstveni članek (po 12 vprašanjih)	KK 3
Zna vrednotiti vzorčno povezavo med izpostavljenostjo in posledicami izpostavljenosti na delu, v prometu in športu	KK 3
Zna poiskati cilj naloge, članka, raziskave	KK 4
Zna predlagati uporabo metodologije glede na cilj	KK 4
Zna izbrati statistične metode glede na cilj in izbrani tip študije	TK 2
Zna izbrati in vrednotiti študije, ki jih bo uporabil pri verifikaciji poklicne bolezni	TK 2

12. Raziskovalne metode

Praktične posegi in veščine: //

Pisni izdelki: Tabela 2

Zahtevane kompetence:

13. Izbirni usmerjeni študij

Specializant v izbirnem delu 4. leta specializacije pogloblja znanja pridobljena tekom obveznega dela na izbranem področju/področjih, ki jih bo pri svojem bodočem delu najbolj potreboval: toksikologija in patologija dela; fiziologija dela in ergonomija; medicina prometa; medicina športa; poklicna rehabilitacija; promocija zdravja pri delu; epidemiologija. Iz izbranega področja je sposoben samostojno reševati tudi kompleksne primere.

Tabela 1: Seznam praktičnih posegov in veščin

SEZNAM PRAKTIČNIH POSEGOV IN VEŠČIN		
	MENTOR	Število
Temeljna načela in uvod v medicino dela, prometa in športa		
//		
Klinično delo		
EKG	Neposredni mentor v kardiološkem kabinetu Neposredni mentor v amb. MDPŠ	100
Cikloergometrija	Neposredni mentor v kardiološkem kabinetu Neposredni mentor v amb. MDPŠ Neposredni mentor v CMŠ	40
Spiroergometrija	Neposredni mentor v kardiološkem kabinetu Neposredni mentor v CMŠ	10
Izvedba, odčitavanje in interpretacija spirometrije	Neposredni mentor v pulmološki ambulanti Neposredni mentor v amb. MDPŠ	100
Izvedba, odčitavanje in interpretacija PEF metrije v obdobjih med in izven ekspozicije na DM	Neposredni mentor v pulmološki ambulanti Neposredni mentor v amb. MDPŠ	5
Odčitavanje, ocena in interpretacija difuzijske kapacitete, NO	Neposredni mentor v pulmološki ambulanti	5
Odčitavanje in interpretacija provokacijskih testov	Neposredni mentor v pulmološki ambulanti	5
Izvedba in interpretacija presejalnih vprašalnikov za sleep apnoe	Neposredni mentor v pulmološki ambulanti Neposredni mentor v amb. MDPŠ	20
Izvedba, odčitavanje in interpretacija testiranja na standardne alergene in alergene iz delovnega okolja	Neposredni mentor v ambulanti za poklicne bolezni kože	5
Odčitavanje in interpretacija funkcionalnih preiskav vida (ostrina vida, barvni in globinski vid, kontrasti in bleščanje)	Neposredni mentor v oftalmološki ambulanti Neposredni mentor v amb. MDPŠ	100
Odčitavanje in interpretacija perimetrije	Neposredni mentor v oftalmološki ambulanti Neposredni mentor v amb. MDPŠ	20
Interpretacija anomaloskopije	Neposredni mentor v oftalmološki ambulanti Neposredni mentor v amb. MDPŠ	5
Izvedba, odčitavanje in interpretacija ADG	Neposredni mentor v avdiološki ambulanti Neposredni mentor v amb. MDPŠ	100
Izvedba, odčitavanje in interpretacija VTG	Neposredni mentor v vestibuloški ambulanti Neposredni mentor v amb. MDPŠ	20
Odčitavanje in interpretacija timpanograma	Neposredni mentor v avdiološki ambulanti	10
Ocena slušnega razumevanja	Neposredni mentor v avdiološki ambulanti	2
Pregled in ocena funkcionalnega stanja gibal	Neposredni mentor v ortopedski ambulanti Neposredni mentor v amb. MDPŠ	10
Pregled in ocena funkcionalnega stanja gibal	Neposredni mentor v ambulanti za FMR	10
Zmožnost za delo, poklicna rehabilitacija in ocena invalidnosti		
Preventivni zdravstveni pregledi delavcev	Neposredni mentor v ambulanti (KI)MDPŠ	100
Priprava DD-1 obrazca in predlog ukrepov za obravnavo na invalidski komisiji	Neposredni mentor v ambulanti (KI)MDPŠ	5
Preventivni pregledi na PZK	Neposredni mentor v ambulanti KIMDPŠ	5
Predstavitve programa vračanja na delo delodajalcu	Neposredni mentor CPR	1

Prepoznavanje, ocenjevanje in nadzor nad tveganji na delovnem mestu		
Zdravstvena priloga k oceni tveganja z vsemi deležniki	Neposredni mentor v ambulanti (KI)MDPŠ	2
Zdravstvena priloga k oceni tveganja zaradi izpostavljenosti nevarnim kemičnim snovem z izvedbo biološkega monitoringa	Neposredni mentor v ambulanti (KI)MDPŠ	2
Merska analiza in predlog ergonomske rešitve	Neposredni mentor v ambulanti (KI)MDPŠ	2
Medicina prometa		
Zdravstveni pregledi kandidatov/voznikov prve skupine	Neposredni mentor v ambulanti MDPŠ	40
Zdravstveni pregledi kandidatov/voznikov druge skupine	Neposredni mentor v ambulanti MDPŠ	20
Zdravstveni pregledi voznikov starostnikov	Neposredni mentor v ambulanti MDPŠ	20
Kontrolni zdravstveni pregledi voznikov	Neposredni mentor v ambulanti (KI)MDPŠ	5
Odčitavanje izvidov Mediatesterja	Neposredni mentor v ambulanti	5
Medicina športa		
Zdravstveni pregledi športnikov	Neposredni mentor v CMŠ	30
Obremenitveno testiranje športnikov	Neposredni mentor v CMŠ	10
Osnove katastrofne medicine		
//		
Promocija zdravja pri delu in komunikacija		
Zdravstveno vzgojno predavanje iz usmerjenih področja PZD za zaposlene	Neposredni mentor KIMDPŠ Neposredni mentor v ambulanti MDPŠ	1
Management in kakovost v medicini dela, prometa in športa		
//		
Etika in profesionalizem		
Priprava in izvedba predavanja za strokovno javnost	Neposredni mentor KIMDPŠ	1
Epidemiologija v medicini dela prometa in športa (poklicna in okoljska epidemiologija)		
Vrednotenje literature/interpretacija članka		2
Raziskovalne metode		
Priprava predispozicije specialistične naloge	Neposredni mentor KIMDPŠ ali mentor spec. naloge	1
Izbirni del		
Specialistična naloga	Mentor specialistične naloge	1

Tabela 2: Seznam obveznih pisnih izdelkov po učnih sklopih¹⁰

PISNI IZDELKI		
	MENTOR	Opombe
Klinično delo		
Ekspertiza poklicne bolezni ali suma na poklicno bolezen	Neposredni mentor v ambulanti (KI)MDPŠ	1 ekspertiza
Zmožnost za delo, poklicna rehabilitacija in ocena invalidnosti		
Poročilo o opravljenih preventivnih pregledih zaposlenih	Neposredni mentor v ambulanti (KI)MDPŠ	5 poročil
Program vračanja na delo za različne oblike zmanjšane zmožnosti za delo	Neposredni mentor v ambulanti CPR ¹¹ URI	4 programa vračanja na delo
Ekspertiza delazmožnosti in invalidnosti	Neposredni mentor (PZK)	5 ekspertiz
Prepoznavanje, ocenjevanje in nadzor nad tveganji na delovnem mestu		
Seminarska naloga iz poklicne toksikologije ali Osnutek načrta usmerjene prve pomoči (ukrepi ob akutni izpostavljenosti) in poznega nadzora po katastrofnem dogodku	Neposredni mentor KIMDPŠ	Kemične snovi s seznama poklicnih bolezni v pravilniku ali Osnutek načrta za konkretno podjetje po predlogu glavnega ali neposrednega mentorja
Medicina prometa		
Mnenje o izpolnjevanju pogojev za vožnjo motornih vozil	Neposredni mentor PZK	3 mnenja
Mnenje o zmožnosti za vožnjo voznika s posebnimi potrebami	Neposredni mentor v ambulanti za voznike s posebnimi potrebami	3 mnenja
Promocija zdravja pri delu in komunikacija		
Projektna naloga z natančno analizo in predlogom ukrepov za specifičen problem v zvezi z zdravjem pri delu	Neposredni mentor	Za konkretno podjetje po predlogu glavnega ali neposrednega mentorja
Epidemiologija v medicini dela prometa in športa (poklicna in okoljska epidemiologija)		
Analiza in predstavitev strokovnega članka	Neposredni mentor	3 člankov predstavitev na KIMDPŠ
Raziskovalne metode		
Uvod v specialistično nalogo	Neposredni mentor KIMDPŠ ali mentor spec. naloge	
Izbirni del		
Specialistična naloga ali objava 1 članka s področja usmerjenega študija v znanstveni reviji z IF indeksirani v SCI ali SSCI kot prvi avtor	Mentor pri specialistični nalogi	

¹⁰ Zapisano samo za tiste učne sklope kjer se zahtevajo pisni izdelki

¹¹ Center za poklicno rehabilitacijo URI Soča

Tabela 3: Seznam obveznih kolokvijev

Poklicne bolezni in bolezni v zvezi z delom 1, 2
Ergonomija in fiziologija dela
Ocenjevanje tveganj na delovnem mestu Higiena dela – ekologija delovnega okolja
Poklicna toksikologija Katastrofna medicina
Psihologija dela
Epidemiologija (poklicna in okoljska epidemiologija) Uvod v raziskovalno delo (vaje)
Promocija zdravja pri delu in komunikacija Zakonodaja, management, kakovost, etika in profesionalizem
Medicina prometa
Poklicna rehabilitacija
Medicina športa

Priloga 3

Predstavitveno pismo

Ta priloga vsebuje predlog predstavitvenega pisma glavnega mentorja Predstojniku oddelka oziroma neposrednem mentorju pred napotitvijo specializanta na kroženje.

V razdelek z alinejami prekopirajte specifične učne cilje za posamezne področje, ki jih najdete v Priloga 2: **Specifični učni cilji**.

Celokupni silabus pa najdete tukaj: Priloga 1: **Učni cilji**

Glavni mentor

Neposredni mentor / Predstojnik oddelka

Zadeva: Predstavitev in prošnja za specializanta/ko

Spoštovani,

dovolite, da se kot glavni/a mentor/ica kolegu/ici obrnem na vas, neposrednega mentorja na oddelku

Prosim vas, da se kolegu/ici tekom kroženja pomagata osvojiti sledeča znanja in veščine, skladna s slovenskim silabusom medicine dela, prometa in športa:

X KOPIRATI SPECIFIČNE UČNE CILJE IZ PRILOGE 2

V korist izpolnitve obveznosti naj bo kolega/ica razpisan/a na delo v ambulanti

V sklopu kroženja iz medicine dela, prometa in športa bo enkrat na teden opravljal/a delo v »matični« ambulanti medicine dela, prometa in športa zato bo tiste dneve manjkal/a.

Po koncu kroženja vas prosim za opravite tudi razgovor, kjer skupaj pregledata dosežene cilje in mu/ji podate neposredne in povratne informacije o doseženem znanju v teku kroženja. Ta končni razgovor nima statusa formalne ocene ali pogoja, je pa obvezen za vse specializante po koncu vseh kroženj in kratko poročilo mora poslati meni kot glavnem/i mentorju/ici.

Med povratne informacije vključite tudi vaše predloge za nadaljnje delo in izboljšave.

Za kakršna koli vprašanja sem vam na voljo..... / e-naslov/

S kolegialnimi pozdravi,

Priloga 4

Akreditacijski kriteriji

Ta priloga vsebuje zahteve za podelitev akreditacije.

Pogoji so zapisani v pravilniku, ki ureja akreditacije učnih ustanov. Neposredni mentor je specialist, ki je pri pooblaščenem izvajalcu zaposlen za polni delovni čas. Neposredni mentor ne more biti upokojen ali pogodbeno zaposlen specialist.

Pogoji, ki jih morajo izpolnjevati pooblašчени izvajalci

Klinično delo na področju medicine dela, prometa in športa - terciarni nivo

- status klinike oz. kliničnega inštituta
- ustrezna velikost in strukturiranost za takšen obseg ambulantnega in študijskega dela, ki omogoča, da se opravi predpisan program in izvede predpisano število pisnih izdelkov, praktičnih posegov in veščin
- zadostno število pregledanih oseb s področja terciarne dejavnosti medicine dela, prometa in športa: sedež posebnih zdravstvenih komisij (za delo, za promet)
- oprema, ki omogoča poglobljeno delo na področju dejavnosti medicine dela, prometa in športa¹²
- neposredni mentorji po področjih¹³
- dokazila o uvedbi standardov kakovosti na področju zdravstva kot je Certifikat ISO 9001

Klinično delo na področju medicine dela, prometa in športa

- ustrezna velikost in strukturiranost za takšen obseg ambulantnega dela, ki omogoča, da se opravi predpisan program in število posegov
- zadostno število pregledanih oseb s področja medicine dela, prometa in športa
- zadostna oprema, ki omogoča poglobljeno delo na področju dejavnosti medicine dela, prometa in športa²
- vsaj 1 neposredni mentor specialist medicine dela, prometa in športa zaposlen za polni delovni čas
- redno zaposlen psiholog usmerjen v področje psihologije dela, prometa in športa za polni ali krajši delovni čas.

¹² Elektrokardiograf, ergometer, spirometer, aparat za testiranje vidnih funkcij, perimeter, bitermalni stimulator ravnotežnega organa, ročni dinamometer in set goniometrov

¹³ Medicina dela, medicina prometa, medicina športa, psihologija dela, promocija zdravja pri delu, epidemiologija dela

Klinično delo v ambulantni specialistični dejavnosti:

- ustrezna velikost in strukturiranost za takšen obseg ambulantnega dela, ki omogoča, da se opravi predpisan program in število posegov
- zadostno število bolnikov s področja strokovne dejavnosti, ki jo izvajajo
- zadostna oprema, ki omogoča poglobljeno delo s področja strokovne dejavnosti, ki jo izvajajo
- zadostno število neposrednih mentorjev po specialističnih področjih.

Center za poklicno rehabilitacijo

- ustrezna velikost in strukturiranost za takšen obseg ambulantnega in študijskega dela, ki omogoča, da se opravi predpisan program in izvede predpisano število pisnih izdelkov, praktičnih posegov in veščin
- zadostno število oseb udeleženih v programih poklicne in zaposlitvene rehabilitacije
- zadostna oprema, ki omogoča poglobljeno delo s področja poklicne in zaposlitvene rehabilitacije
- laboratorij za ocenjevanje voznških sposobnosti
- vsaj 1 neposredni mentor specialist medicine dela, prometa in športa
- zadostno število neposrednih mentorjev.

Center za medicino športa

- status izvajalca zdravstvenih pregledov kategoriziranih športnikov
- neposredni mentor specialist medicine dela, prometa in športa usmerjen v medicino športa
- redno zaposlen diplomirani fizioterapevt s posebnimi znanji iz rehabilitacije športnikov.

Usmerjena ambulanta medicine dela, prometa in športa za področje prometa:

- status pooblaščenega izvajalca kontrolnih zdravstvenih pregledov (za cestni promet)
- zadostno število pregledanih pomorščakov / železničarjev / oseb s področja letalske medicine
- neposredni mentor specialist medicine dela, prometa in športa z licenco za izvajanje pregledov.

Priloga 5

Obvezna literatura

1. Zakoni in pravilniki, ki urejajo procese na področju medicine dela, prometa in športa
2. Bilban M. Medicina dela, ZVD, Ljubljana 1999
3. La Dou J. Current Diagnosis & Treatment Occupational & Environmental Medicine, 6th Edition, Prentice Hall International Inc., London 2022
4. TJ Smith, D Kriebel. A Biologic Approach to Environmental Assessment and Epidemiology. Oxford University Press 2010.
5. Brukner in Khan Clinical Sports medicine volume 1 in 2, 2019
6. Franko A. Kemične snovi na delovnem mestu, Biološki monitoring izpostavljenosti, Poklicne bolezni dihal, Alkohol, droge in tobak (učno gradivo)
7. Evaluation of Human Work - 4th Edition - John R. Wilson - Sarah Shar (2015)
8. Miklič Milek D, Urdih Lazar T. Čili za delo: Učbenik za promocijo zdravja pri delu, 2016 ali 2020.

Priporočena literatura

1. Sušnik J. Ergonomska fiziologija, Didakta, 1992
2. Sušnik J. Položaj in gibanje telesa pri delu, UZZSV, Ljubljana 1987
3. Sušnik J. Toplotna obremenitev in obremenjenost, UZZSV, Ljubljana 1990
4. Sušnik J. OADM
5. Balantič Z, Polajnar A, Jevšnik S. *Ergonomija v Teoriji in Praksi: Znanstvena Monografija*. Nacionalni inštitut za javno zdravje; 2016.
6. Kermavnar T, Dodič-Fikfak M: Oblikovanje po meri človeka: Ilustrirani učbenik iz ergonomije, Univerzitetni klinični center Ljubljana, Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa, 2013
7. Rothman K. Epidemiology: An Introduction, 2nd edition. Oxford University Press 2012
8. Zupan A, Bilban M. Ocenjevanje sposobnosti za vožnjo avtomobila, Zbornik URI Soča, Ljubljana 2014
9. Charles H Hennekens, Julie E Buring, Sherry L Mayrent. Epidemiology in Medicine 1st Edition. Little, Brown 1987
10. Stack T, Ostrom LT, Wilhelmsen CA. Occupational Ergonomics: A Practical Approach Hardcover
11. Marras WS, Karwowski W. The Occupational Ergonomics Handbook. Fundamentals and Assessment Tools for Occupational Ergonomics
12. Polajnar A, Verhovnik V, Sabadin A, Hrašovec B. Ergonomija, UM Fakulteta za strojništvo, Maribor 2000
13. Smedley J, Dick F, Sadhra S. Oxford handbook of Occupational Health, Oxford medical publication, Oxford university press, 2013

Priporočena literatura za EU izpit

1. WHO: Good Practice in Occupational Health Services. A Contribution to Workplace Health. http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0007/115486/E77650.pdf
2. <https://oiraproject.eu/hr>
3. Information notice on occupational diseases: a guide to diagnosis. European Commission 2009
4. Sl. Ale, HI Maibach. Operational Definition of Occupational Allergic Contact Dermatitis. Biologic Causes of Occupational Dermatoses.
5. L. Kanerva et al. (ed.), Handbook of Occupational Dermatology. © Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2000
6. International code of ethics for occupational health professionals. International Commission on Occupational Health. 2012
7. Encyclopaedia of Occupational Health and Safety. International Labour Organisation. 2015. <http://www.iloencyclopaedia.org/>
8. Serra C, Rodriguez-Jareño MC, Delclos GL, Plana M, Gomez L. Systematic review of criteria and methods used for the assessment of fitness for work. Occup. Environ. Med. 2006 doi:10.1136/oem.2006.029397
9. Moran KD, O'Reilly T, Munster AM. Chemical burns. A ten-year experience. Am Surg. 1987;53(11):652–653

10. Wood FM, Phillips M, Jovic T et al. Water First Aid Is Beneficial In Humans Post-Burn: Evidence from a Bi-National Cohort Study. PLoS One. 2016;11(1):e0147259. Published 2016 Jan 25. doi:10.1371/journal.pone.0147259
11. Singer A, Sagi A, Ben Meir P, Rosenberg L, Chemical burns: Our 10-year experience. Burns Volume 18, Issue 3, June 1992, Pages 250-252
12. Nielson CB, Duethman NC, Howard JM, Moncure M, Wood JG. Burns: Pathophysiology of Systemic Complications and Current Management. J Burn Care Res. 2016;38(1):e469–e481.
13. Tobiasen J, Hiebert JM, Edlich RF, A Practical Burn Severity Index, The Journal of Burn Care & Rehabilitation, Volume 3, Issue 4, July-August 1982, Pages 229–232.
14. American Heart Association: Basic Life Support (BLS) Provider Manual. Dallas, American Heart Association, 2016. Page 71
15. Belgian Red Cross: European Reference Guide for First Aid Instruction. December 2006.
16. European Resuscitation Council Guidelines for Resuscitation 2015. Section 2. Adult basic life support and automated external defibrillation. Resuscitation 95.
17. International Atomic Energy Agency (IAEA): Generic procedures for assessment an response during a radiological emergency. 2006
18. Dajer AJ, Chapter 14 First Aid an Emergency Medical Services. International Labour Organization Encyclopaedia of Occupational Health & Safety available in <http://www.iloencyclopaedia.org/part-ii-44366/first-aid-a-emergency-medical-services>
19. Silbergeld EK, Chapter 33 Toxicology. International Labour Organization Encyclopaedia of Occupational Health & Safety. Available at <http://www.iloencyclopaedia.org/part-iv66769/toxicology-57951>
20. Berghout MA, Fabricotti IN, Buljac-Samardžić M, Hilders CGJM (2017) Medical leaders or masters? – A systematic review of medical leadership in hospital settings. PLoS ONE 12(9): e0184522. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0184522>
21. Warren OJ, Carnall R. Postgrad med j (20101). Doi:10.1136/pgmj.2009.093807
22. The Council Directive 89/391 European Economic Community
23. ICOH Code of Ethics
24. Gherase D, Jeffares I. eds. Workplace health promotion. Definitions, methods and techniques. Training Manual. Bucharest 2009
25. Bailey K, Vardulaki K, Langham J, Chandramohan D. Introduction to Epidemiology. Open University Press, 2005, reprint 2010 <https://www.crk.umn.edu/units/writing-center/citing-your-research-internet-sources> http://sphweb.bumc.bu.edu/otlt/MPH-Modules/QuantCore/PH717_Causality/PH717_Causality3.html
26. <https://guides.mclibrary.duke.edu/sysreview/types>
27. EU OSHA Funding Guide 2015 <https://www.nlm.nih.gov/mesh/>

8. KRATICE

CEM	Cikloergometrija
CMŠ	Center za medicino športa
CPR	Center za poklicno rehabilitacijo
DZ	Delazmožnost
EEG	Elektroencefalografija
EMG	Elektromiografija
ETR	European training requirements
FRM	Fizikalna in rehabilitacijska medicina
KIMDPŠ	Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa
MDPŠ	Medicina dela, prometa in športa
ORL	Otorinolaringologija
PZD	Promocija zdravja pri delu
UZ	Ultrazvok
VZD	Varstvo in zdravje pri delu